

Täysistunto

Keskiviikko 16.12.2015 klo 10.01—0.48

4.7. Pääluokka 24 Ulkoasiainministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Nyt jatketaan ensi vuoden talousarvioehdotuksen käsittelyä ja esitellään ulkoasiainministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 24.

Keskustelu

11.17 **Mika Niikko ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ulkoasiainhallinnon toimintamenoiksi ehdotetaan noin 230 miljoonaa euroa, joista yli puolet on tarkoitus osoittaa edustustoverkon toimintamenoihin. Valiokunta katsoo, että oma edustustoverkko on Suomelle erittäin tärkeä. Kansainvälinen toimintaympäristö on voimakkaasti muutoksessa, mikä vaikuttaa oleellisesti ulko- ja turvallisuuspolitiikan hoitamiseen. Joustava ja tarkoituksenmukainen ulkoasiainhallinto on avainasemassa Suomen ulkosuhteiden varmistamisessa. Valiokunta korostaa myös kauppapoliittisten etujen ajamista. Taloudellisissa ulkosuhteissa tulee pystyä hallituspohjan mukaisesti painottamaan viennin edistämistä, etenkin pienten ja keskisuurten yritysten kansainvälistymistä sekä investointien saamista Suomeen.

Edustustoverkkoon on viime vuosina tehty kipeitä leikkauksia muun muassa sulkemalla edustustoja. Vuonna 2016 kustannustehokkuutta tavoitellaan uudistamalla ja keskittämällä toimintoja. Valiokunta pitää tarpeellisena, että edustustoverkon kehittämistarpeita arvioidaan ja yritetään löytää uusia kustannustehokkaita tapoja toimia. Toistuvien menoleikkausten johdosta säästämiskeinot nykyisillä toimintamalleilla alkavat olla loppuun käytyt. Valiokunta toteaa, että esitetty määräraha on niukka. Tätä niukkuutta lisää osaltaan se, että kansainvälisen toimintaympäristön muutos nostaa tietoturvaan ja turvallisuuteen liittyviä kustannuksia. Valtiontalouden nykyisessä tilanteessa valiokunta pitääkin tarpeellisena korostaa, että edustustoverkon rakennetta arvioitaessa läsnäolon tarkoituksenmukaisuus tulee suhteuttaa myös siitä aiheutuneisiin kustannuksiin ja turvallisuusriskeihin.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että hallitsematon maahanmuutto tulee saada hallintaan. Ulkoasiainhallinnolla on keskeinen merkitys turvapaikansaannin kriteereistä tiedotettaessa ja kohdistettaessa tiedotuksia siten, että perusteettomasti turvapaikkaa hakevien henkilöiden määrää voidaan vähentää. Valiokunta lisää 230 000 euroa maahanmuuttoon liittyvään tiedotustoimintaan.

Arvoisa puhemies! Varsinainen kehitysyhteistyö. Valtion kehitysyhteistyömenojen arvioidaan olevan yhteensä noin 800 miljoonaa euroa vuonna 2016. Viimeisimmän arvion mukaan tämä on noin 0,38 prosenttia bruttokansantuotteesta. Osana julkisen talouden sopeuttamistoimia kehitysyhteistyöhön käytettäviä määrärahoja ehdotetaan leikattavaksi yhteensä noin 200 miljoonaa euroa. Varsinaisen kehitysyhteistyön momentille ehdotetaan yhteensä noin 500 miljoonaa euroa. Suurimmat euromääräiset leikkaukset kohdistuvat monikeskeiseen yhteistyöhön. Myös maa- ja aluekohtaiseen kehitysyhteistyöhön esitetyt

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

leikkaukset ovat suuria. Valiokunta toteaa, että maailman humanitäärinen tilanne on poikkeuksellisen huono. Muun muassa pakolaiskriisin ratkaiseminen vaatii panostuksia kriisi-alueille ja niiden lähialueille muodostuneisiin pakolaisleireihin. Suomen humanitäärisen apuun esitetään kokonaisuuteen nähden pientä leikkausta, ja sen suhteellinen osuus kehitysyhteistyöbudjetissamme nousee.

Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyön tukeen. Sen suuruudeksi ehdotetaan 65 miljoonaa euroa, joka on 49 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2015. Kansalaisjärjestöt tekevät merkittävää työtä, ja ne myös työllistävät satoja henkilöitä. On valitettavaa, että kansalaisjärjestöt joutuvat äkillisten määräraha-leikkausten seurauksena nopeasti sopeuttamaan toimintaansa. Valiokunta pitää tärkeänä, että ministeriö selvittää mahdollisuuksia lisätä kansalaisjärjestöjen tukea momentin sisäisiin siirroin. Kansalaisjärjestöjen asiantuntemusta tulee myös mahdollisuuksien mukaan hyödyntää hankevalmistelussa ja muun kehitysyhteistyön toteuttamisessa. Valiokunta korostaa, että kehitysyhteistyömäärärahojen vähentyessä niillä tehtävän työn tulee olla entistäkin vaikuttavampaa. Myös työn tulokellisuuden mittaamista on edelleen kehitettävä ja väärinkäytösten suhteen on jatkossakin oltava nollatoleranssi.

Arvoisa puhemies! Vielä muutama sana kehitysyhteistyön finanssisijoituksista: Momentille ehdotetaan 140 miljoonan euron määrärahaa, josta on tarkoitus käyttää 130 miljoonaa euroa Finnfundin finanssisijoituksiin. Finanssisijoituksia ei lueta mukaan valtiontalouden kehykseen. Finnfund on Suomen valtion omistama kehitysrahoittaja, jonka tavoitteena on köyhyyden vähentäminen. Se rahoittaa kehitysmaissa sijaitsevien yritysten investointeja. Valtio on sijoittanut Finnfundiin noin 165 miljoonaa euroa. Pääoma on kasvanut yli 250 miljoonaan euroon, jotka on sijoitettu uusiin kehitysvaikutteisiin hankkeisiin. Valiokunta pitää Finnfundin pääomakorotusta perusteltuna. Kestävin keino poistaa köyhyyttä on työpaikkojen ja talouskasvun luominen. Varsinaisten kehitysyhteistyömäärärahojen vähentyessä valiokunta pitää tärkeänä, että Finnfundin hankkeissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös kansalaisjärjestöjen asiantuntemusta.

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi ministeri Soini, 5 minuuttia, olkaa hyvä.

11.22 Ulkoasiainministeri Timo Soini: Arvoisa rouva puhemies! Suomen kansainvälinen toimintaympäristö on voimakkaassa muutoksessa, ja turvallisuuspoliittinen tilanne Euroopassa on jännittynyt. Ulko- ja turvallisuuspolitiikassa on varauduttava erityisen hyvin myös mahdollisiin muutoksiin. Tavoitteena on vahvistaa kansainvälistä asemaamme, turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus sekä parantaa suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia. Turvallisuutta pyritään vahvistamaan yhtä lailla lähialueilla, Euroopassa kuin laajemmassa kansainvälisessä yhteistyössä. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseen tarvitaan taloudellisia ulkosuhteita, kestävä kehitystä ja ratkaisuja globaalihaasteisiin. Hallitusohjelman mukaisesti ulkoministeriöltä on leikattu 201 miljoonaa euroa ja vuoden 2016 kokonaismäärärahat hallinnonalalla ovat noin miljardi euroa. Suurimmat säästöt, nettovaikutukseltaan 200 miljoonaa euroa, kohdistuvat varsinaiseen kehitysyhteistyyöhön.

Arvoisa puhemies! Ulkoasiainhallinnon toimintamenoihin esitetään 226 miljoonaa euroa. Osana julkisen talouden sopeutustoimia toimintamenoja leikataan yhteensä 800 000 euroa. Toimintamenoista yli puolet on tarkoitus osoittaa 88 toimipistettä kattavan edustustoverkon toimintamenoihin. Tavoitteeni on, ettei edustustoja tällä vaalikaudella suljeta. On

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

tärkeää, että meillä on eduskunnan julkilausuttu tuki edustustoverkon toiminnan turvaamiseksi. Kiitos siitä. Tehostamme toimintaa edelleen, ja voimavaroja painotetaan niihin maihin, joiden poliittinen ja taloudellinen merkitys Suomen kannalta kasvaa. Valiokunta korostaa myös kauppapoliittisten etujen ajamista. Tarkoitus onkin vauhdittaa etenkin pienten ja keskisuurten yritysten kansainvälistymistä sekä investointien saamista Suomeen.

Osana hallituksen kärkihankekokonaisuutta vahvistetaan myös Team Finland -verkostoa palkkaamalla määräaikaaisesti kaupallistaloudellisiin kysymyksiin keskittyviä erityisasiantuntijoita toimipisteisiin muun muassa Los Angelesissa, New Yorkissa, Ottawassa, Istanbulissa, Teheranissa ja Singaporessa. Olen iloinen, että ulkoasiainvaliokunta antaa täyden tukensa Team Finland -toiminnan kehittämiseksi.

Ulkoministeriö jatkaa työtään laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan torjunnan tehostamisessa hyödyntäen viranomaisten välistä yhteistyötä sekä pohjoismaisen ja EU-yhteistyön tuomia mahdollisuuksia. Kiitän valtiovarainvaliokuntaa, että se esittää ulkoministeriölle lisämäärärahaa maahanmuuttoon liittyvän tiedotustoiminnan tehostamiseksi 230 000 euroa. Tältä osin toimintaamme on rajoittanut nimenomaan riittävien resurssien puute muun muassa arabian kielen osaamisen hankkimisessa.

Arvoisa puhemies! Kuten edustajat ovat huomanneet, Suomi jatkaa aktiivista osallistumistaan kansainväliseen kriisinhallintaan. Maantieteelliset painopisteet ovat Libanonissa, Irakissa, Afganistanissa, Kosovossa ja Ukrainassa. Väitteet siitä, että uusi hallitus supistaisi Suomen osallistumista sotilaalliseen kriisinhallintaan, eivät pidä paikkaansa. Päänsäntö, uuden hallituksen aikana on tehty osallistumispäätöksiä niin YK:n UNIFIL-operaatioon Libanoniin, Naton Resolute Support -operaatioon Afganistaniin, EU:n Sophia-operaatioon Välimerelle sekä YK:n MINUSMA-operaatioon Maliin.

Lisäksi valmistelemme parasta aikaa vastausta niin Ranskan kuin Yhdysvaltain avunpyyntöihin. Vastauksemme tulee koostua konkreettisista toimita, joilla osallistuisimme terrorismin ja Isilin vastaiseen toimintaan. Muita mahdollisia jatkotoimenpiteitä ovat toimenpiteet Erbilissä Pohjois-Irakissa, UNIFIL Libanonissa sekä MINUSMA Malissa. Vaikuttavuuden lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan sekä kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun ja rauhanvälitystoiminnan yhteensovittamiseen. Huomiota kiinnitetään myös kriisinhallintaan välineenä hillitä maahanmuuttovirtoja muun muassa vakauttamalla oloja lähtö- ja kauttakulkumaissa, kehittämällä oikeusvaltiota sekä parantamalla ihmisoikeuksia.

Tästä varmaan tulee keskustelua, ja tähän voidaan palata, mutta muutama huomio vielä.

Osana talousarviota ulkoministeriö yhtenäistää viestintään käytettyjen valtionapumäärärahojen kriteereitä erityisesti Eurooppatiedotuksen osalta. Olen pyrkinyt yhdenmukaistamaan määrärahojen myöntämiseen liittyviä säännöksiä, jotta yhdenvertaisuus toteutuu eri järjestöjen osalta. Jatkossa myös järjestöjen Eurooppatiedotukseen osoitettavia määrärahoja voidaan käyttää paikallismenoihin.

Aivan lopuksi vielä: arktiset kysymykset ovat erittäin tärkeä osa myös Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa.

Puhemies Maria Lohela: Nyt on mahdollisuus käydä debattia tästä aiheesta. — Edustaja Kaikkonen.

11.28 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nykyistä vaalikautta on eletty vasta kuukausia, mutta tässä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa on ehtinyt ta-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

pahtua valtavasti. Olemme ehtineet kohdata aikamme suurimman pakolaiskriisin, surra terrori-iskujen uhreja lähellä Euroopassa ja kauempana maailmalla ja hyväksyneet äskettäin äärimmäisen tärkeän ilmastopöytäkirjan. Muun muassa Lähi-idässä soditaan, ja Ukrainan tilanne on edelleen jännitteinen. Kaikki tämä kertoo, kuinka ulkopoliittinen ympäristö on jatkuvassa myllerryksessä.

Kehitysyhteistyöleikkaukset ovat merkittäviä, suuria, sitä ei käy kiistäminen, ja on harmi, että valtiovarainvaliokunta ei löytänyt tähän asiaan korjausta. Mutta on aika siirtyä pohtimaan sitä, miten puoliksi tyhjistä lasista tehdään puoliksi täysi. Leikkauksista huolimatta kehitysrahoja on edelleen aika paljonkin, ja hallituksen tavoite on lisätä kehitysyhteistyön tuloksellisuutta, vaikuttavuutta ja mitattavuutta. On kaikkien etu, että vähäiset voimavarat suunnataan mahdollisimman vaikuttavasti.

On myös arvokas asia, että edustustoverkko jatkaa edelleen. Toivottavasti hallitus pitää siitä kiinni ja myös Suomi jatkaa aktiivista osallistumista kriisinhallintaan. Suomella on paikkansa ja tehtävänsä tässä maailmassa.

11.29 Pertti Salolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on viime aikoina tapahtunut isoja asioita. Yksi on se, että Ranska on pyytänyt solidaarisuutta EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan puolesta, Yhdysvallat myöskin Isisin vastaisessa taistelussa. Kysyn ministeriltä: mitenkä tärkeänä näette ylipäätään sen, että Suomi osoittaa solidaarisuutta nyt näissä asioissa, koska se voi olla joskus meillekin tärkeä asia, että me saamme apua, jos sitä tarvitsemme?

Toiseksi en ymmärrä lainkaan sitä keskustelua, joka Suomessa on virinnyt, että Finnfund olisi jotenkin heikko toimimaan kehitysyhteistyössä. Olen ollut Finnfundin hallintoneuvostossa monena vuotena ja voin sanoa, että se tekee varmasti ihan karkityötä Suomen kehitysyhteistyön hyväksi. On täysin väärin asettaa vastakkain kansalaisjärjestöjä ja Finnfundia, molemmat tekevät arvokasta työtä. Jos kansalaisjärjestöt ovat saaneet liian vähän rahaa, heille pitää osoittaa sitä rahaa muualta eikä suinkaan Finnfundista.

Ja viimeisenä asiana, arvoisa puhemies, otan esille sen, että on tärkeätä, että Suomen edustustoverkko säilytetään. Mutta eräs (Puhemies koputtaa) pieni yksityiskohta on vielä se, että (Puhemies koputtaa) ei pitäisi leikata lähetystöjen itsenäisyyspäivän juhlarahoja, (Puhemies koputtaa) koska ne ovat...

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Salolainen, nyt on jo aika ylitetty reippaasti.

...tärkein verkosto... [Puhemies antoi puheenvuoron seuraavalle puhujalle.]

11.31 Erkki Tuomioja sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että valtiovarainvaliokunta on jälleen toistanut sen näkemyksen, että edustustoverkkoa ei enää pidä supistaa. Tämä on laaja yhteinen näkemys tässä salissa. Mutta tämäkin saattaa edelleen olla kyseenalaista, toteutuuko tämä sen vuoksi, että näillä kehitysyhteistyöleikkauksilla on vaikutusta myös edustustoverkkoon, koska niistä myöskin on rahoitettu tiettyjen edustustöjen kuluja. Toivottavasti tätä kautta ei tapahdu tällaista tosiasiallista leikkausta.

Toiseksi, edustaja Niikko esittelypuheenvuorossaan totesi, että tätä Finnfundin lisärahoitusta ei luettaisi menoihin. Valitettavasti tilanne on nyt se, että Tilastokeskus, joka tässä on ratkaisevana lausunnonantajana, on todennut, että näin ei ole, vaan ne luetaan meno-eräisiin. Nyt näyttää siltä, että valiokunta on perustanut mietintönsä väärään tietoon, ja

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

tämä olisi sinänsä oikea menettely nyt, että se palautettaisiin, jolloinka tämä mahdollistaisi myös sen, että ulkoasiainvaliokunnan yksimielisen lausunnon näkemykset tietystä tasapainottumisesta ja pehmentämisestä ennen kaikkea (Puhemies koputtaa) YK-järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöleikkauksiin voitaisiin toteuttaa.

11.32 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy antaa vastaus näihin Finnfundin leikkauksiin, että kehitysjärjestelmässä finanssisijoitukset on määritelty kehyksen ulkopuoliseksi, koska ne (Eva Biaudet: Lisäraha!) pääsääntöisesti eivät edusta lopullista menoa, vaan sijoitusten varojen odotetaan säilyttävän arvonsa. Elikkä kuten esittelypuheenvuorossa luin, se tuottaa rahaa ja kansantalouden tilinpito poikkeaa etenkin finanssisijoitusten osalta kehitysjärjestelmästä.

Tämä Tilastokeskuksen ennakoarvio tarkoittaa sitä, että kansantalouden tilinpidossa Finnfundin pääomakorotus lasketaan normaaliksi menoksi. Jos päätös jää lopulliseksi, tämä vaikuttaa muun muassa kansantalouden tilinpidon mukaiseen julkisyhteisöjen alijäämään ja siten 3 prosentin alijäämäkriteerin laskentaperusteisiin, ja siinä mielessä tämä on perusteltua, että nämä täytyy käsitellä erikseen. Finnfundiin sijoitettu raha tulee takaisin, ja se ei katoa minnekään. Se on kehyksen ulkopuolista, tämä oli se oleellinen ero. Meillä olisi ollut hyvää tahtoa käyttää sitä rahaa kehitysyhteistyöjärjestöjen tukemiseen, mutta se ei ollut mahdollista juuri tämän kehyksen ulkopuolisuuden johdosta.

11.33 Jutta Urpilainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansainvälinen tilanne on todella epävarma, ja meillä on valitettavasti liikaa konflikteja ja hauraita valtioita, mikä osaltaan sitten näkyy myöskin Euroopassa käynnissä olevassa maahanmuuttokriisissä. Olen tyytyväinen siitä, että valtiovarainvaliokunta toteaa selkeästi mietinnössään, että kehitysyhteistyömäärärahoilla voidaan vaikuttaa muuttoliikkeen syihin ja ennaltaehkäistä myöskin maailman pakolaiskriisiä. Ja myöskin tästä näkökulmasta katsottuna minun on hirveän vaikea ymmärtää, mikä takia valtiovarainvaliokunta ei sitten huomioinut ulkoasiainvaliokunnan yksimielistä lausuntoa, jossa me toteamme, että valiokunta esittää valtiovarainvaliokunnalle, että osa suunnitellusta Finnfundin pääomakorotuksesta suunnattaisiin kansalaisjärjestöjen kannalta kielteisten vaikutusten lievittämiseen. Minusta olisi ollut perusteltua, että valtiovarainvaliokunta olisi antanut arvoa asiantuntijavalioikunnalle, joka yksimielisesti — mukaan lukien edustaja Salolainen — oli sitä mieltä, että osa Finnfundin pääomittamisen rahoista voitaisiin käyttää kehitysyhteistyöjärjestöjen leikkausten lieventämiseen. Eli haluaisin myöskin kuulla jaoston puheenjohtajalta vastauksen tähän kysymykseen.

11.34 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksi kommentti, yksi kysymys:

Kommenttini koskee myöskin kehitysyhteistyömäärärahoja. Tämä on aika suuri vähenys 0,6:n tasosta, jonka Suomi saavutti, 0,35:een, ja ulkoasiainvaliokunta pyrki siihen löytämään ratkaisun järjestöjen osalta. Täällä salissahan on ollut aika suuri yksimielisyys, että kaikki haluamme niitä tukea, ja olen itsekin pettynyt siihen, että valtiovarainvaliokunta ei tässä löytänyt ratkaisua, jota ulkoasiainvaliokunta esitti. YK:n pääsihteeri Ban Ki-moon Suomessa käydessään kiinnitti myöskin huomiota siihen, että tässä tilanteessa kun nimenomaan pitäisi humanitääristä apua ja kehitysyhteistyötä tuolla kentällä lisätä, jotta pakolaiskriisiä saataisiin hallintaan, tätä ei tehty.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Toinen asia on kysymykseni ministeri Soinille. Se liittyy näihin avunpyyntöihin. Kun nyt näyttää olevan trendikästä tehdä tällaisia koalitioita — on Ranskan avunpyyntö, Ranska joutui hyökkäyksen kohteeksi, on Yhdysvaltain avunpyyntö — itse olen vähän huolissani siitä, käykö nyt niin, että ikään kuin YK ja tällainen kansainvälinen yhteisö vähän syrjäytyvät siinä, kun tulee näitä yksittäisiä avunpyyntöjä. Miten näette tämän, ja onko tämä poliittisesti leimaavaa sitten hypätä avunpyynnöstä toiseen? Eikö olisi parempi tehdä YK-järjestelyjä tämän avun järjestämisen osalta?

11.36 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kannatan kaikkea, mitä edustaja Haavisto sanoi, ja olisin itsekkin kiinnittänyt huomiota tähän monenkeskiseen yhteistyöhön ja meidän tukeemme YK-järjestelmälle. Pienen maan on hyvä tukea monenkeskistä yhteistyötä, koska siellä kuitenkin tapahtuu pitkäjänteistä työtä.

Ymmärrän, että diplomatiassa puhutaan, että kiinnitetään huomiota ja erityistä huomiota ja parannetaan ja toivotaan ja tavoitteita on, mutta todellisuus on, että jos ILOta otetaan kaikki rahat ja tuki pois, niin ihmiskaupan vastainen työ heikkenee huomattavasti maailmassa, ja siitä olen myös huolissani. Samoin kysyisin: onko olemassa jotain strategiaa, millä tavalla me voisimme viedä näitä normi- ja sitoumuspuolen asioita eteenpäin esimerkiksi siten, että Suomi ajaisi konkreettisesti kansainvälisessä politiikassaan esimerkiksi YK:n pakolaissopimuksen ja sen pöytäkirjojen hyväksymistä esimerkiksi Turkin osalta — presidentti Niinistö valitsi, että hän ei niitä halunnut ottaa esille käynnillään Turkissa — tai esimerkiksi ihmiskaupan vastaisen Palermion sopimuksen tai Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastaisen sopimuksen, joka on avoin myös muille? Koska rahaa ei ole, (Puhemies koputtaa) pitäisi olla enemmän sitten normeja.

11.37 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kehitysyhteistyöleikkaukset ovat todellakin rajuja, niin kuin täällä monessa puheenvuorossa on tullut esille, ja erityisesti kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyömäärärahojen leikkaukset samoin kuin humanitäarisestä avusta leikkaaminen. Ja vaikka täällä valiokunnan edustajat totesivat, että vaikuttavuutta pitää lisätä, niin sitä on todella vaikea lisätä niissä tapauksissa, kun joku kansalaisjärjestö joutuu kokonaan vetäytymään näistä kriisimaista, missä sitä apua juuri tarvittaisiin. Tarvittaisiin apua juuri siellä lähtömaissa, ja voitaisiin ennaltaehkäistä pakolaisuutta ja myöskin näitä kriisien syntymisiä, ja olisi äärimmäisen tärkeää tukea näitä pakolaisleirejä myöskin tuolla kriisialueitten lähialueilla. Mutta hallitus on valinnut toisenlaisen linjan ja esimerkiksi on hallitusohjelman kiintiöpakolaisjärjestelmäkirjauksella estänyt sen, että voitaisiin tehdä sitä tehokkainta mahdollista auttamista. Halutaan mieluummin osallistua näihin sisäisiin siirtoihin Euroopan sisällä, ja se on kyllä väärä signaali niin näille ihmissalakuljettajille kuin myöskin sieltä alueilta pakeneville ihmisille.

Puhemies Maria Lohela: Meillä on nyt niin vähän aikaa tälle keskustelulle, että ministeri Soinille tässä vaiheessa 2 minuuttia.

11.38 Ulkoasiainministeri Timo Soini: Arvoisa puhemies! Edustaja Salolaisen kysymyksiin siitä, onko tämä Ranskan ja USAn pyyntö tärkeä: Se on ehdottoman tärkeä. Tässä myös hieman vastausta edustaja Haavistolle. Nämä ovat kahdenvälisiä pyyntöjä, ja Suomelle on tullut pyyntöjä, ja Suomi niihin vastaa. Mutta näen kyllä sen huolen, mitä edustaja Haavisto tässä sanoi, että monenkeskisessä maailmassa YK:n roolia ei pidä aliarvioida.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

da, ja siinä suhteessa kannattaa katsoa näitä asioita kokonaisvaltaisesti. Eihän se sillä lailla vetele, jos näitä tulisi vielä puolentusinaa lisää kahdenvälisiä pyyntöjä. Mutta nyt on tavaltaan tämä EU:n avunantolauseke ensimmäistä kertaa käsittelyssä, ja tässä katsotaan sen kokemuksia, ja sitten näissä on aika paljon päällekkäin meneviä, leikkaavia pintoja, esimerkiksi Erbil-operaatioon pyydetään molemmissa ja näin poispäin.

Sitten tietysti itsenäisyysjuhlarahat: Kyllä varmasti 2017 Suomen 100-vuotispäiviä juhli-taan asianmukaisesti sekä Suomessa että ulkomailla. (Pertti Salolainen: Onko tämä lupaus?) — Tämä on näkemykseni asiasta, ja teen kaikkeni, että se toteutuu. Ja se ei ole vähän, varapuheenjohtaja Salolainen, se ei ole vähän.

Ja näihin Finnfund-asioihin, joita myöskin oli monessa kohdin: Kyllä se on hyvin tärkeätä, että kehitysmaissa syntyy yritystoimintaa, tulee työllisyyttä. Se on aivan sama asia kuin opetettiin aikoinaan, että älä vie kalaa, opeta kalastamaan. Tässä on aivan sama asia.

Edustaja Tuomioja, tämä on vakavasti otettava asia, että jos nämä kehitysyhteistyöleikkaukset jollain aikavälillä vaikuttavat lähetystöverkkoon. Otan tämän kyllä vakavasti, tämä on äärimmäisen hyvä huomio.

Ikävä kyllä nyt alkaa aika painaa päälle...

Puhemies Maria Lohela: Aika loppuu, ja nyt on paljon kysymyksiä.

...mutta jos sitten saan lopussa vielä vetää yhteen näitä.

Sen verran jos saan sanoa edustaja Essayah'lle kiintiöpakolaisista: se on hallitusohjelmassa 750, ja sen tietysti hallitus hoitaa, minkä on luvannut.

11.41 Seppo Kääriäinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on rauhanturvatoiminnasta puhuttu — se täyttää 60 vuotta ensi vuonna — ja kriisinhallintahan se on tällä hetkellä nimeltään, ja sekin kertoo muutoksesta. Joku vuosi takaperin mittakaava oli se, että tähän toimintaan pantiin 100 miljoonaa euroa ja noin 1 000 kriisinhallintanaista ja -miestä oli sitten maailmassa eri operaatioissa. Tilanne on muuttunut, mikä kertoo vain siitä, että kalliimmaksi käy, kun kauemmaksi mennään. No, se on ymmärrettävää, en protestoi sitä vastaan. On tärkeää, että Suomi jatkaa aktiivisena kriisinhallintamaana myös tulevaisuudessa.

Mutta minä jaan saman huolen kuin edustaja Haavisto, johon ministerikin vastasi, että kyllä koalitiopolitiikka kannattaa miettiä moneen kertaan, että on nyt ymmärrettävä tämä tilanne, jossa Suomi on. En protestoi sitä vastaan, mutta se aiheuttaa tulevaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Samoiten on aika sirpaleista, että ollaan monessa paikassa pikkujoukolla. Kysymys on vaikuttavuudesta, meidän vähien voimavarojemme satsaamisesta ulkomaille tärkeisiin asioihin ja niitten vaikuttavuudesta siihen itse pääasiaan.

11.42 Veera Ruoho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kommentoin tässä lyhyesti tästä kehitysyhteistyöstä, ja se on aivan totta, mitä tuossa edustaja Urpilainenkin jo totesi siitä tilanteesta. Haluan vielä lisätä siihen, että tässä lausunnossaan valiokunta päätyi hankalassa, kehitysyhteistyömäärärahojen leikkauksenkin sävyttämässä tilanteessa myös ehdottamaan ratkaisua järjestöjen vankan asiantuntemuksen ja kokemuksen hyödyntämiseksi. Valtiovarainvaliokunta pitääkin tärkeänä, että Finnfundin hankkeissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kansalaisjärjestöjen asiantuntemusta, ja hankkeiden lisäksi pitäisi hyödyntää myös muun kehitysyhteistyön toteuttamisessa heidän asiantuntijuuttaan.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Meidän pitää muistaa, että pakolaiskriisi tosiaan limittyy eri hallinnonalojen kesken, ja kansallisen turvallisuuden ja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta massiivinen turvapaikanhakijoiden tulva koskettaa erityisesti UM:n, SM:n ja puolustusministeriön hallinnonaloja. Tämä kriisi on hoidettava kansainvälisellä (Puhemies koputtaa) yhteistyöllä.

11.43 Ben Zyskowitz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jatkan siitä, mihin edustaja Ruoho päätti. Eli tämä koko Eurooppaa koskeva pakolaiskriisi on todella vakava ongelma, ja avainasemassa on luonnollisesti se, että kriisit ja sodat niissä sortuneissa valtioissa, jotka pakolaiskriisiin alun perin aiheuttavat, ja näiden ongelmat saataisiin ratkaistua.

Toisena perustekijänä Eurooppaa ajatellen on se, että pystyttäisiin Turkin kanssa todellakin sopimaan sellaisista toimista, jotka Euroopan unioni osaltaan rahoittaisi ja joilla näiden Turkissa eli lähtömaiden lähellä olevien pakolaisleirien tasoa pystyttäisiin kunnolla kohentamaan: lapset saisivat koulutusta, aikuiset saisivat terveydenhuoltoa, ja tätä kautta ihmiset voisivat olla näillä leireillä, jolloin myös näkymä palaamisesta takaisin kotimaahan olisi paljon realistisempi kuin tuleminen esimerkiksi tänne pohjoiseen.

11.44 Susanna Huovinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin on hyvin valitettavaa se, että valtiovarainvaliokunnan enemmistö ei ottanut tätä ulkoasiainvaliokunnan lausuntoa — sinänsä todella huomattavaa, että ulkoasiainvaliokunnan yksimielistä lausuntoa — täysimääräisesti huomioon, ja totta kai meidän vaihtoehdossamme tämä asia huomioidaan paremmin kuin tässä valtiovarainvaliokunnan mietinnössä. Haluaisin kysyä nyt entisen ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan, nykyisen ministerin kantaa tähän: eikö todella pitäisi asiantuntijavalioikunnan kantaa tämmöisessä asiassa kuunnella? Kysyn teiltä myös: kun niin monesti kuulemme kauhisteluja tässäkin salissa tästä pakolaiskriisin hoidosta ja siitä, minkälaisia kustannuksia se meille täällä Suomessakin aiheuttaa, niin eikö olisi järkevämpää todellakin auttaa esimerkiksi YK-järjestöjä pitämään noista leireistä ja niiden olosuhteista sillä tavoin huolta, että ihmisillä ei olisi välttämättä pakkoa lähteä hakemaan elämää ja polkua muualta? Tilannehan on se, että noilla leireillä on jouduttu supistamaan jopa ruoka-annoksista, terveyspalveluista ja niin edelleen. Eikö tämä ole aika arveluttava tie, jonka nyt hallitus on valinnut, leikata tästä työstä?

11.45 Tiina Elovaara ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni pakolaiskriisin ja kansainvälisen politiikan yhteydessä on tärkeää keskustella myös asioiden juurisyistä. Terrorijärjestöjen määrä ei ole vähenemässä, ja Isis on vain yksi monien muiden joukossa. Toivoimme arabikeväältä muita seurauksia kuin mitä nyt näemme, ja tästä syystä mielestäni on tärkeä kiinnittää huomio siihen, miten ihmisten liittyminen radikaaliliikkeisiin ennaltaehkäistään. Kysynkin ministeriltä: miten ihmisten näköalattomuutta, korruptiota ja sen kaltaisia diktatuureja, jotka romahtavat ja ajautuvat tällaiseen sekasortoon, voidaan länsimaiden osalta auttaa? Pidän erittäin vaarallisena kehityksenä sitä, mitä tapahtuu tällä hetkellä Syyriassa ja lähimaissa. Mikä on ministerin näkemys radikalisoitumisen ehkäisemisestä?

11.46 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kriisinhallintaan esitetään yhteensä 64,4:ää miljoonaa euroa, joista 49:ää miljoonaa euroa esitetään sotilaalliseen kriisinhallintaan. Aiempaan miinusta on 3,8 miljoonaa euroa. Painopisteet ovat Li-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

banonissa ja Afganistanissa mutta myös muualla Lähi-idässä sekä Afrikassa. Kysyisin: voisiko ministeri arvioida lisämäärärahatarpeita ja mittaluokkaa tulevissa lisäbudjeteissa kriisinhallinnan osalta?

Ilmeisesti aikaisemmin oli ajatuksena, että sotilaallisiin kriisinhallintaoperaatioihin osallistumista vähennetään ja keskityttäisiin Suomen kannalta merkityksellisimpiin ja vaikuttaviimpiin operaatioihin. Tämä määräraharahatarpeen väheneminen ei varmaan nykyoloissa näytä ajankohtaiselta, mutta kysyisin vielä: pystytäänhän pitämään kiinni siitä, että Ranskan pyynnön jälkeenkin ja siihen vastattaessa (Puhemies koputtaa) keskitytään Suomen kannalta merkityksellisyyteen ja vaikuttavuuteen?

11.48 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn myös ihmetteilyyn siitä, tätä kehitysyhteistyöjärjestöjen rahoitusta ei suostuttu ulkoasiainvaliokunnan yksimielisellä kannalla ottamaan huomioon valtiovaroissa.

Mutta haluaisin kysyä teiltä, arvoisa ulkoministeri: kun nyt Turkin varaan lasketaan merkittävästi tämän pakolaissiirtojen hallinnan suhteen, niin onko noissa keskusteluissa, jotka Turkin kanssa on käyty, otettu huomioon muut kuin tämä länsiraja tärkeänä elementtinä? Pakolaisvirrat ovat osoittautuneet kääntyvän nopeasti näitten tilanteitten muutosten myötä, ja minua huolestuttaa se, jos pakolaisvirrat Turkista — jos länsiraja pelkästään on tarkastelun kohteena — kääntyvät muualle. Siellä saattaa olla Suomen näkökulmasta merkittäviä riskejä olemassa.

11.49 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se, mitä maailmalla tapahtuu, on kyllä karneata katsottavaa. Isisin tekemät toimet siellä paikan päällä ovat barbaarisia, ne ovat julmia, niitä ei voi millään tavalla edes ymmärtää täällä. Valitettavasti sitä ääriaineistoa on myös tänne Eurooppaan päässyt valumaan, mistä tietysti ovat nuo Pariisin terrori-iskut yhtenä vakavana esimerkkinä. Näyttää kuitenkin siltä, että maailman maita tämä olisi hieman lähentämässä ehkä toisiinsa. USA:n ja Venäjän ulkoministerit ovat tavanneet Pariisissa. Kysyisinkin ulkoministeri Soinilta: kuinka kommentoisitte tätä heidän tapaamistaan? Nähtävästi tiedusteluyhteistyöstä ja sen tiivistämisestä on nyt ainakin ensi vaiheessa sovittu, mutta voisiko tämä tiivistää tätä Isisin vastaista taistelua myös entisestään muutoin?

Toisena kysymyksenä kysyisin tähän palautussopimukseen liittyen, mitä te olette ollut neuvottelemassakin: Kuinka se on etenemässä, ja tullaanko se saamaan voimaan? Onhan nyt äärimmäisen tärkeää, että niitä henkilöitä, jotka eivät turvapaikkaa saa, voidaan sitten palauttaa näille mahdollisesti turvallisille alueille takaisin.

11.50 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuulun niihin, jotka ovat olleet aidosti yllättyneitä, että valtiovarainvaliokunnan enemmistö ei tätä ulkoasiainvaliokunnan yksimielistä lausuntoa ottanut huomioon. Tämä varmaan antaa aiheen seurata sitten, mitä kehitysyhteistyössä tapahtuu ja mitä täällä järjestökentässä tapahtuu, että ei tule korvaamattomia vaurioita.

Toinen asia koskee sitten tätä Pariisin iskua ja Ranskan avunpyyntöä ja tätä EU:n avunantoasiaa. Tämähän on valtaisa asia Suomen pitkän linjan ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Kun Ranska on sanonut, että siihen kohdistuu hyökkäys, ja käyttänyt erittäin vahvaa kieltä, että Ranska on sodassa, ja sillä perusteella pyytänyt apua EU:n muilta mailta, pidän hyvin tärkeänä, että hallitus tulee eduskuntaan ja kertoo koko eduskunnalle, mitä hallitus

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

aikoo tämän EU:n perussopimuksen velvoitteen pohjalta tehdä, ja hankkii tälle asialle koko eduskunnan hyväksynnän. Tämä on iso asia meidän ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, sekä suhteessa meidän asemaamme unionin sisällä että myös suhteessa siihen, mitä tulemme tekemään (Puhemies koputtaa) tämän Ranskan avunpyynnön johdosta.

11.51 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun edustaja Urpilainen ja moni muu tästä Finnfundista vielä kysyvät, niin minä yritän nytten selkeästi sanoa sen, mitä meillä jaostossa keskusteltiin. Meillä olisi ollut hyvää tahtoa erityisesti näitä kotimaisia kehitysapujärjestöjä kohtaan ja osa tästä rahasta siirtää sinne, mutta kun tämä eduskunnan ohjeistus on tämänkaltainen, että kehysjärjestelmässä nämä finanssisijoitukset määritellään kehyksen ulkopuolisiksi menoiksi. Ja sitten Tilastokeskuksen arvio — muistutan, että se on ennakoarvio — tulkitsee siten, että kansantalouden tilinpidossa tämä Finnfundin pääomakorotus lasketaan normaaliksi menoksi. Mutta koska tämä Finnfundiin sijoitettu pääoma on ollut tuottoisaa, niin siksi se luetaan edelleen kehyksen ulkopuoliseksi menoeräksi, vaikka kyseinen pääomakorotus kansantalouden tilinpidossa laskettaisiin normaaliksi menoksi. Tämä on se syy, miksi me emme voineet tehdä tätä hyvän tahdon elettä, osoittaa sitä rahaa suomalaisen kehitysyhteistyön järjestöille. Kerran me joudumme näillä säännöillä menemään tässä talossa, niin ikävä kyllä me emme voineet tässä tehdä itse mitään.

11.52 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustustoverkon toimivuudesta ja kattavuudesta täytyy kantaa huolta, kuten myös kehitysyhteistyöstä, ennen muuta siitä kansalaisjärjestöjen vaikuttavimmasta työstä. Nostan tässä keskustelussa esille myös Daeshin myötä entistä vaarallisemmiksi tulleet kriisinhallintatehtävät, ja toivon, että vakuutusturvasta ja mahdollisesta kuntoutuksesta huolehditaan etukäteen, kun näihin tehtäviin lähdetään.

Arvoisa puhemies! Keskusteluihin ovat nousseet myös Venäjälle asetetut pakotteet, ja kysyisin ulkoministeri Soinilta: eihän Suomi ole mukana höllentämässä Venäjän vastaisia pakotteita ennen kuin Ukrainassa on todellinen rauha?

11.53 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mitä tulee tähän Finnfund-kysymykseen, niin edustaja Niikko tässä kuvasi tilanteen kohtalaisen hyvin, mutta kysyn kuitenkin vielä ulkoministeri Soinilta sitä, että eikö ole ihan kohtalainen vaatimus antaa Finnfundille sen verran rahoitusta kuin se itse pyytää, 40 miljoonaa euroa, eikä 130:tä miljoonaa euroa. Ja ennen kaikkea jos voimassa oleva Tilastokeskuksen arvio sanoo, että kyse ei ole finanssisijoituksesta vaan kehyksen sisäisestä rahoituksesta, rahaa voisi siirtää momentin sisällä paikasta a paikkaan b, niin eikö pitäisi antaa rahaa nimenomaan sinne YK:n järjestöille ja antaa rahaa Finnfundille sen verran, mitä pyydetään? Tämä on se keskeinen kysymys.

Ja toinen asia: Tiedän kyllä sen, että puoluejohtaja Soini riemuitsee joka ikisestä eurosta, mikä leikataan kehitysyhteistyöstä, mutta tietääkö ulkoministeri Soini, että kehitysyhteistyön leikkaukset kuin bumerangit tulevat iskemään takaisin humanitäärisinä kriiseinä, pakolaisuuden kasvamisena (Puhemies koputtaa) ja inhimillisenä hätänä. Mitä vastaatte Ban Ki-moonille, kun hän puhuu aivan samaa?

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Puhemies Maria Lohela: Nyt alkaa aika loppumaan, ja tältä keskustelultakin alkaa aika loppumaan. Vielä edustajat Myller ja Kaikkonen ja sitten ministeri Soini.

11.54 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiinnittää huomiota tähän, kun ministeri sanoi, että kiintiöpakolaismäärässä mennään hallitusohjelman mukaan. Tilanne on varmasti muuttunut viime keväältä huomattavasti. Mutta erityisen kysymyksen haluan osoittaa eurooppalaisten järjestöjen valtionavun käytännössä lakkauttamisesta. On aika ihmeellistä — ymmärrän hyvin, että kehitysyhteistyöjärjestöt ovat järkyttyneitä, minäkin olen heidän puolestaan — että eurooppalainen keskustelu Suomessa halutaan lakkauttaa, sekä Eurooppa-myönteiseltä että Eurooppa-kriittiseltä järjestöltä halutaan lakkauttaa kokonaan avustus. Kysyn: mihin tämä perustuu? Tiedän, että siinä tarjotaan mahdollisuutta hankerahoitukseen. Toivottavasti sitä hankerahoitusta kehitetään siihen suuntaan, että se on todella käyttökelpoinen järjestöille, joilla on myös kiinteitä kuluja, sekä hallintokuluja että henkilöstökuluja. Mutta kysymys kuuluu: (Puhemies koputtaa) miksi käynte eurooppalaisten järjestöjen kimppuun?

11.55 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Terrorismia vastaan pitää taistella. Meitä on pyydetty taistoon yhdessä Ranskan vetämän koalition kanssa, ja Yhdysvalloilta on tullut niin ikään avunpyyntö, ja suurin piirtein sama porukka taistelee suurin piirtein samoja porukoita vastaan näissä kahdessa operaatiossa. Voitteko kirkastaa vähän näitä kahta eri porukkaa ja sitä, onko niitten työnjako selkeä? Itselleni ei ole aivan täysin vielä kirkastunut tämä kokonaisuus.

Sitten tämä Suomen osallistuminen: Ranskan avunpyynnössä on paljon keskusteltu siitä, että se voisi olla osallistumista Malissa, sen vahvistamista. Miten se suhteutuu siihen vaihtoehtoon, että sittenkin panostaisimme enemmän Libanonin UNIFIL-operaatioon, jossa meillä on pitkä perinne, vahva osallistuminen ja joka tietävästi suoraan voisi vapauttaa Ranskan joukkoja muihin tehtäviin? Omaan järkeeni tuntuisi ehkä vähän luontevammalta tämä Libanonin operaation vahvistaminen, mutta miten tämä nyt on hallituksen piirissä kirkastumassa ja millä aikataululla tässä tehdään lopullisia päätöksiä?

Vielä UaV:n jäsenille sanottakoon, että valiokunnan kokous alkaa 4 minuuttia tämän istunnon päättymisen jälkeen.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Soini, 3 minuuttia. — Olkaa hyvä.

11.57 Ulkoasiainministeri Timo Soini: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kääriäinen, ja siinä oli edustaja Ruoho myös: Vaikuttavuus on kaiken a ja o Suomen kriisinhallinnassa, se, että me vaikutamme siellä paikan päällä, olemme hyödyksi mutta myös pidämme yllä Suomen voimavaroja ja kykyjä. Nämä on tärkeää linkata myöskin yhteen.

Edustaja Zyskowicz, Turkista ja pakolaisleireistä: On erittäin tärkeää, että näillä leireillä on inhimilliset olot, kahdesta syystä: heidän vuokseen, jotka mahdollisesti palaavat kotimaahansa, ja sitten siitä syystä, että siellä ihmisten elinolosuhteet ovat siedettävät. Se on äärimmäisen tärkeää.

Mitä tulee Finnfundiin, niin kyllä edelleen pidän erittäin tärkeänä, että kestäväällä tavalla, jotta nämä maat pääsevät eteenpäin, siellä pitää olla työtä, tulevaisuudennäkymää, yritystoimintaa, naisten yritystoimintaa, naisten maanhankintaoikeutta ja maanomistusoikeutta, kaikkia tällaisia asioita pitää olla. (Touko Aallon välihuuto) — Edustaja Touko

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Aalto, minä olen samaa mieltä puheenjohtajana ja ulkoministerinä, toisin kuin jotkut vihreät ovat perustuslakivaliokunnassa eri mieltä ja sitten täällä salissa toista mieltä.

Mutta edustaja Elovaaran kysymys oli aivan ytimeen menevä: korruptio ja radikalisoituminen. Meillä on täällä eturivissä edustaja Haavisto, erityislähettilääni nimenomaan Somaliassa ja Eritreassa ja niillä alueilla, jotka hän hyvin tuntee. Tämä on hyvin tärkeää, että siellä syntyy näkymä ihmiselle, että hänellä on jokin mahdollisuus tällä alueella, että hänellä on tulevaisuudennäkymä, koulutus, työtä. Tämä on aivan olennaista, sillä tällaiset ihmiset, joilla on mahdollisuus mennä elämässä eteenpäin, eivät radikalisoitu.

Edustaja Rinne, olette aivan oikeassa. Nimenomaan, se ei riitä, että Turkista tulva Kreikkaan saadaan loppumaan. Siellä voi odottaa Bulgarian-reitti, jokin muu reitti, joka johtaa Venäjälle, ja tämä on aivan olennaista, että tästä pidetään myös huoli, että se muuttovirta ei mene sinne. Ja aivan kuten sanoitte, niin ihmiskuljettajat, rahastajat, he muutamassa päivässä, joskus jopa tunneissa, pystyvät kontrolloimaan tätä muuttovirtaa.

Lavrovin ja Kerryn tapaamisesta sanoisin sen verran, että se on erittäin hyvässä mallissa. Oli niin sanotut Viennan kakkosneuvottelut, kunnes tuli tämä lentokoneen alas ampuminen, joka vaikeuttaa tätä prosessia, ei niinkään välttämättä Venäjän ja USA:n välillä, mutta Turkin ja Venäjän välillä ja muuten.

Palautussopimuksista väännetään jatkuvasti. Olen ottanut asian esiin sekä Irakin ulkoministerin että Afganistanin ulkoministerin kanssa. Tällä hetkellä toimivin tapa palauttaa irakilaisia on se, että he lähtevät itse. Noin 1 500 on lähtenyt vapaaehtoisesti.

Edustaja Heinäluoma, tämä on nimenomaan kansallisenkin konsensuksen kannalta tärkeää, että nämä avunanto- ja muut asiat asianmukaisesti informoidaan eduskunnalle ja muodostetaan niistä yhteinen Suomen kanta. Katson, että tämä tulee asianmukaisesti esitettyksi. (Puhemies koputtaa) — Täällä olisi vielä kysymyksiä, ja vastaisin niihin mielelläni, mutta onko... (Timo Heinonen: Lyhyesti Venäjä!) — No niin, Venäjän-vastaisista pakotteista. — Tilanne on se, että niin kauan kuin Venäjä ei ole toimittanut riittävää sitoutumista Minskin sopimukseen, näitä ei poisteta. Tähän tulee nyt puoli vuotta lisää, mutta totta kai meidän lopullisen politiikan tarkoituksen pitäisi olla, että päästäisiin normaaliin tilanteeseen ja päästäisiin siten näistä pakotteista eroon. Mutta ei niitä siinä mielessä hölletä, eikä Suomi ole siinä rintamassa, jos ei tätä kehitystä tule.

Sitten EU-tiedotustoiminnasta haluan erityisen painokkaasti todeta tämän, että sekä Eurooppalainen Suomi ry:ltä että Vaihtoehto EU:lle -tiedotuskeskukselta poistettiin erityisoikeudet. Ne ovat nyt samalla viivalla, samalla tasolla kuin kaikki muutkin järjestöt. Minä siteeraan nyt aivan sen, että tulee varmasti edustaja Myllerille selväksi: kaikki vain tiedotustukea saavat järjestöt asetetaan tasavertaiseen asemaan, ettei kahdella Eurooppa-tiedotusta tekevällä järjestöllä olisi jatkossa erityisasemaa muihin tärkeää tiedottamistoimintaa harjoittaviin järjestöihin nähden. Ja sitten jos tutkitte vielä vaikka Vaihtoehto EU:lle -tiedotuskeskuksen tilinpäätöksiä, niin en minä ainakaan semmoiselle yhdistykselle automaattisesti voi millään tavalla rahaa antaa, koska siellä eivät ole niin sanotusti paperit kunnossa.

Yleiskeskustelu keskeytettiin kello 12.02.

Yleiskeskustelua jatkettiin kello 22.05.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan ulkoasiainministeriön hallinnonalaa koskevan pääluokan 24 yleiskeskustelua. Puhujalistaan. Edustaja Kanerva, haluatteko käyttää tässä vaiheessa puheenvuoron?

22.05 Ilkka Kanerva kok: Arvoisa puhemies! Voisikos kuitenkin aloittaa sillä, että ikäväkseni totean, että ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskustelu on manageroitunut varmaan kenenkään sitä tarkoittamatta hetkiin, jolloin eduskunta on lukumäärältään aika aneemissa kokoonpanossa koolla. (Naurua) — Harakka ilmoittautui siihen joukkoon.

Arvoisa puhemies! Ulko- ja turvallisuuspolitiikan toimintaympäristö on muutoksessa, joka luo aika vakavaa uhkaa sille, miten voisimme olla varautuneita ja vakuuttuneita siitä, että fyysinen turvallisuus on taattu. Olemme toisen maailmansodan jälkeen eläneet jo aika monta erillistä vaihetta. Hyvin voimakkaan pelonkin saatteleva, vastakkainasetteluun perustuva kylmän sodan kausi muuntui liennytykseksi ja siitä uudelleen 90-luvulle tultaessa, kommunismin bankrotin ja Neuvostoliiton kuperkeikan saattelevana, tultiin vaiheeseen, jota siivittivät toiveet ja odotukset siitä, että Euroopassa vastakkainasettelun sijasta löydetäisiin vakauden ja vaurauden edellytyksiä eteenpäin vievä vaihe.

Toisin on käynyt. Optimismi on menettänyt perustansa, ja ollaan uudelleen varsin vaikeassa, haastavassa ja osin vaarallisessakin asetelmassa. Tämä asettaa myös Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikalle omat vaateensa, joihin vastaaminen ei ole kovin helppoa, koska näihin kysymyksiin varautuminen on paitsi resurssikysymys myöskin henkisesti asia, jossa meidän tulee olla valmiita ottamaan vastuuta uudessa tilanteessa paitsi omasta turvallisuudestamme myöskin Euroopassa turvallisuusympäristömme kehitykseen liittyvistä piirteistä. Joudumme siis valitettavasti tarkastelemaan asioita kadun varjoisalta puolelta. Se on vaade, joka tänä päivänä tuntuu Suomen puolustusratkaisuihin. Se tuntuu meidän ulkopoliitikassamme, ja se heijastuu myöskin sisäministeriön hallintosektorissa. Entistä enemmän sisäministeriö, puolustusministeriö ja ulkoministeriö joutuvat toteuttamaan politiikkaansa ikään kuin yhteisen Euroopan turvallisuustilanteeseen liittyvän uhkakuvan kautta.

Kun me joudumme kiinnittämään lisääntyvää huomiota kovan turvallisuuden kysymyksiin — omasta halustamme riippumatta näin on välttämätöntä Suomessa toimia — toivoisin, että Suomen ulkopoliitikassa olisi samalla myöskin voimia, joilla riittää mielenkiintoa rauhanvälitykseen, sovitteluun ja diplomaattisten toimenpiteitten edesauttamiseen. Suomen hyvä ja myönteinen rooli kansainvälisillä areenoilla on senkaltainen, jota nyt ei saa päästää passivoitumaan. Suomella on hyvä rekordi, ja meidät tunnustetaan pyrkimyksistä löytää kansainvälisessä tilanteessa yhdistäviä tekijöitä. Meillä on edessämme monet haasteet, jotka alleviivaavat paitsi tähän kovaan turvallisuuteen varautumisen välttämättömyyttä myöskin tarvetta olla korkealla profiililla ja rohkealla otteella rauhanvälityksen teoissa ja toimissa aktiivisia ja pyrkiä edesauttamaan ratkaisuja, joissa diplomaattisin ja poliittisin keinoin sotilaallisten keinojen sijasta voitaisiin meitä uhkaavia turvallisuusriskejä olla vähentämässä.

22.10 Simon Elo ps: Arvoisa puhemies! Suomen ulkoministeriössä on nyt perussuomalainen valta, ja se näkyy myönteisellä tavalla myös hallituksen talousarvioesityksessä vuodeksi 2016. Perussuomalaisten tavoite on edistää Suomen hyviä suhteita muihin maihin sekä maamme vaikutusvaltaa ja taloudellista hyvinvointia. Esitys ulkoasiainministeriön toimintamenoiksi on noin 226 miljoonaa euroa, josta yli puolet on tarkoitettu ottaa noin 90

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

toimipistettä kattavan edustustoverkon toimintamenoihin. Suomen talouden kohentamiseksi tehdyt toimet kirpaisivat kaikkia ja jokaista hallinnonala. Silti on erittäin miellyttävää huomata, että rahaa käytetään nimenomaan edustustoverkoston säilyttämiseksi, sillä se edistää maamme itsenäistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Tässä ajankohtaisina kysymyksinä on tullut EU:sta rajavalvontaviranomaisiin liittyvä esitys, että voisi suorastaan pakottavilla toimenpiteillä EU kohdentaa tällaisia rajaturvallisuusviranomaisjoukkoja jäsenmaahan. Toisaalta komissiosta on esitetty muutosta asedirektiiviin, paljon erilaisia ulko- ja turvallisuuspolitiikkaankin liittyviä ratkaisuja, joissa nähdäkseni Suomen, niin kuin monen jäsenmaan, suvereniteetti perinteisessä mielessä joutuu koetukselle. Onneksi suuri valiokunta ja erikoisvaliokunnat suhtautuvat hyvin varauksellisesti tähän asedirektiivin muutokseen, halutaan vähintäänkin kansallinen poikkeusmahdollisuus Suomen puolustusratkaisun vuoksi. Tässä yhteydessä haluan kiittää kaikkia eduskuntapuolueita siitä yksituumaisuudesta, mitä tämän kansallisen edun nimissä ollaan pystytty tekemään.

Toisaalta sellainen puoli ulkoministeriön hallinnonalassa ja tässä talousarvioesityksessä, joka ei varmasti vasemmisto-oppositiota miellytä, on tietysti kehitysapuun tarkoitettujen määrärahojen merkittävä leikkaus. Vielä vuonna 2014 kehitysyhteistyömenojen osuus oli 0,6 prosenttia bruttokansantulosta, ensi vuonna 0,38. Vasemmisto-oppositio hokee suorastaan uskonnollisessa hurmiossa maagista 0,7 prosentin lukua, vaikka eivät varmaan itsekään oikein tiedä, mistä tämä luku edes tulee. (Eduskunnasta: Oho!) Se luku saa minun puolestani jäädä historian lehdelle, koska oleellista on se, mihin sitä rahaa käytetään, millaisilla perusteilla, ei joku tällainen aika lailla hatusta temmattu prosenttiluku. Huomattavaa tietysti on se, että sosialidemokraatit esittävät kehitysapuun 90 miljoonaa lisäystä, vihreät 290 miljoonaa ja vielä vasemmistoliitto nokittaa 300 miljoonalla. Tämä on tietysti ymmärrettävää, sinänsä johdonmukaista politiikkaa vasemmisto-opposition puolueilta, mutta ei luonnollisesti saa hallituksen tukea.

Hyvä puhemies! Toinen ajankohtainen asia ulko- ja turvallisuuspolitiikassa on tietysti ollut Venäjän ja Yhdysvaltojen lähentyminen liittyen taisteluun ääri-islamistista Isis-järjestöä vastaan. Sitä suomalaisessa mediassa Venäjä-asiantuntija, dosentti Kauppala kutsui suorastaan läpimurroksi, ja tällaisesta luonnehdinnasta voi kyllä olla samaa mieltä. Tätä tosin suorastaan ennustin Siirtolaiskriisi-kirjassani, myös sitä, että Yhdysvallat on nyt julkisestikin taipunut siihen, että Bashar al-Assadin hallinto Syyriassa jää ainakin väliaikaisesti voimaan, eli hän pysyy vallassa. Tämä on nähdäkseni fiksu toimenpide, johon Suomenkin täytyy jollain tavalla kantaa ottaa. Suomen on omalta osaltaan oltava mukana Isisin-vastaisessa toiminnassa, annettava tukea sekä Ranskalle että Yhdysvalloille, mutta tietysti Suomen tapauksessa todennäköisesti jonkinlaista materiaali- ja muuta tällaista tukea, ei niinkään sotilaallista tukea. Mutta on selvästi Suomen etu, että ääri-islamistisen Isis-liikkeen toiminta, sen organisointikyky myös iskuihin Euroopassa, mahdollisuuksien mukaan tuhoetaan siellä lähtöalueella. Siihen tarvitaan, totta kai, sitten liittolaisiksi myös islamilaisia maita, ja ilahduttavaa on huomata, että Saudi-Arabia on omalta osaltaan koonnut islamilaisien maiden koalition Isisiä vastaan. Korostan, että tässä kysymyksessä tarvitaan nimenomaan mahdollisimman laaja koalitio, sanoisinko, tällaisessa toisen maailmansodan hengessä länsiliittoutuneet ja heidän tukijansa.

Näin lopuksi totean, että ilolla pistän merkille tosiaan tämän edustustoverkon edelleen hyvän hoidon ja sen, että Suomi vähitellen liittyy niiden länsimaiden joukkoon, joissa ulko- ja turvallisuuspolitiikastakin voi varsin vapaasti puhua.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

22.16 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Elo viittasi tuossa SDP:n vaihtoehtobudjettiin, jossa olennainen seikka oli se, että tähän Finnfundiin suunniteltu pääomitus olisi jaettu kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön — aivan niin kuin ulkoasiainvaliokunta yksimielisesti, yksimielisessä kannanotossaan edellytti. Ja nyt emme ole saaneet täällä salissa kunnan selvitystä siitä, miksi, vaikka tämä Finnfundin rahoitus katsotaan julkisen talouden menoksi, sitä ei ulkoasiainvaliokunnan yksimielisen toiveen mukaisesti voitu silti supistaa ja osittain jakaa kansalaisjärjestöille. Täältä puuttuvat nyt juuri ne avainhenkilöt, jotka osaisivat vastata tähän kysymykseen, mutta ei riitä vastaukseksi se, että se katsotaan teknisesti kehyksen ulkopuoliseksi menoksi. Mikään ei estä tuomasta sitä kehyksen sisään, jos kerran ulkoasiainvaliokunta on tästä yksimielisesti sitä mieltä, tai luomasta kehyksen ulkopuolelle jotain kansalaisjärjestörahistoa. (Puhemies koputtaa) Miksi ulkoasiainvaliokuntaa ei kunnioitettu?

22.17 Simon Elo ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Harakka on aivan oikeassa, tämä oli tietysti sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetissa merkittävä asia. Sen verran voisin omalta osaltani tätä kommentoida, että Tilastokeskukselta haettiin tulkintaa siitä, laskettaisiinko nämä Finnfundin pääomakorotukset niin sanotuksi finanssisijoitukseksi eikä valtion menoksi kansantalouden tilinpidossa. Tätä tosiaan haettiin, ja tähän asti Finnfundin pääomakorotus on laskettu menoksi, mutta uutta tulkintaa haettiin, koska valtiovarainministeriön ja ulkoministeriön virkamiesvalmistelussa nähtiin, että kriteerit finanssisijoitukselle täytyisivät. No, tämä Tilastokeskus päätyi Eurostatia konsultoituaan siihen, että ne lasketaan menoksi kansantalouden tilinpidossa eli osaksi budjettitalouden alijäämää. Tämä on se tilanne, mihin sitten on perustettu, niin kuin on puheenvuoroissa aikaisemmin todettu, se ratkaisu, mihin tässä on lopulta päädytty. Mutta ymmärrän sen näkökulman, että jos ulkoasiainvaliokunta on tosiaan tällaisen yksimielisen esityksen tehnyt, niin herättää kysymyksiä, miksei sitä ole sitten otettu täysimittaisesti huomioon. Mutta tämä liittyen Tilastokeskukselta pyydettyyn arvioon.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Otetaan ainakin kaksi vastauspuheenvuoroa. Edustajat Mikkonen ja Laukkanen.

22.18 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmettelen aivan samaa, mitä edustaja Harakka, varsinkin kun tässä todella oli ulkoasiainvaliokunnan aivan yksimielinen lausunto, ja pidän kyllä vähän nyt teknisenä kikkailuna sitä, että tätä ei otettu huomioon, koska aivan sama rahahan se käytännössä on. Täytyy myös muistaa, että sinänsähän varmasti Finnfundkin tekee ihan hyvää kehitysyhteistyötä ja vähän uudella tavalla. En sitä sinänsä moiti, mutta nyt kun järjestölle annetaan paljon enempi rahaa kuin he itse pyytävät, niin on aivan selvä, että heidän on myös vaikea nopealla aikataululla saada se järkevästi käyttöön. Aivan yhtä lailla kun kehitysyhteistyöjärjestöiltä rajusti leikataan, niin silloin ollaan todella pulassa, mitä tehdä, miten voidaan niin nopeasti sopeuttaa, niin yhtä lailla jos rajusti saa paljon enemmän kuin on edes kuvitellut toiveissaan, niin se tuo ongelmia siihen, miten se raha saadaan järkevästi käyttöön.

22.19 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Edustaja Mikkonen käytti tässä loistavan puheenvuoron. Todellakaan Finnfund ei pysty tätä rahaa ensi vuoden aikana

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

käyttämään. He eivät vain pysty kehittämään semmoisia hankkeita, että se raha tulisi käytettyä.

Mutta nyt edustaja Elon näkemykset kyllä ovat hyvin ristiriitaisia. Täällä sivulla 8 valtiovarainvaliokunnan mietinnössä todetaan, että "valiokunta pitää tärkeänä, että ministeriö selvittää mahdollisuuksia lisätä kansalaisjärjestöjen tukea momentin sisäisin siirtein". Tämä on just se, mitä koko oppositio on tässä nyt kolme kuukautta yrittänyt selittää, että ei edes tarvita lisää rahaa tälle momentille vaan sisäisillä siirroilla hoidettaisiin niin, etteivät nämä suomalaiset aivan huikeat kehitysyhteistyöjärjestöt joudu pistämään ihmisiä työttömiksi. Mutta ei ole mennyt vain perille eikä mene tänäänkään täällä perille.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten mennään puhujalistaan.

22.20 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ensiksi edustaja Kanervalle hyvästä, pohdiskelevasta avauksesta ulkopoliittikkaan. Mutta ennen varsinaiseen ulkopoliittikkaan menoa omassa puheessani haluan kyllä kiittää mitä nöyrimmin tässä asedirektiivikäsittelyssä meidän eduskuntaamme, meidän asiantuntijavaliokuntiamme, puheenjohtaja Kanervaa, muun muassa suuren valiokunnan jäseniä. Edustaja Karimäki, edustaja Marja-Leena Rinne ja Harakka ovat muun muassa täällä myöskin. Me saimme hyvän, yksimielisen, topakan kannan tänään tehtyä suuressa valiokunnassa, joka liittyy olennaisena osana meidän ulko- ja turvallisuuspolitiikkaamme, meidän maanpuolustukseemme. Tämä antaa kyllä hyvän selkänojan meidän ministereillemme neuvotella tuolla EU:n päässä. Me pääsemme varmasti hyvin asiassa eteenpäin.

Rouva puhemies! Me elämme kyllä hyvin haasteellisessa maailmassa tällä hetkellä. Kriisit toisensa perään koskettavat meitä Suomea, sellaisetkin kriisit, joita ei muutama vuosi sitten uskottu edes olevan. Ukrainan tapahtumat ovat vaikuttaneet siihen aktiivisuuteen, mitä meillä tässä Suomenkin lähialueella on ollut. Aktiivisuus tuossa Itämerellä on lisääntynyt, ja tietysti myös meitä se on herättänyt monella tapaa. On puhuttu ulkopoliittikasta huomattavasti vakavampaan sävyyn kuin ehkä jokin aika sitten. Myös maanpuolustus on vakavahenkisemmässä ja suuremmassa roolissa keskustelussa, niin julkisessa keskustelussa kuin tämän talon sisäisessä keskustelussa, ja siihen myös satsataan. Puolustusmateriaalia muun muassa viime kaudella olleen parlamentaarisen työryhmän esitysten mukaan tulee lisää, ja näitä asioita nyt sitten katsotaan myös muutoin hyvin tarkalla silmällä. Tietysti myös niistä resursseista, mitkä turvaavat yleisen asevelvollisuuden, halutaan pitää kiinni.

Meillä erityisesti Ukrainan kriisin seurauksena Venäjä ja länsi ovat ajautuneet napit vastakkain, jos näin voi sanoa. Tämä on kriisi, josta kaikki me kärsimme, Suomi erityisesti tässä tietysti Venäjän rajanaapurina ja Venäjän vanhana kauppakumppanina. Tämän kriisin ratkaisuksi on yritetty painostavina keinoina luoda pakotteita, ja on tullut myös vastapakotteita. Erityisesti meidän elintarvikesektorimme tästä kärsii. On tietysti löydettävä keinoja ulos tästä tilanteesta, jotta myös meidän kauppamme pääsisi elpymään ja vientimme elpymään, mikä tärkeää tässä taloudellisessa tilanteessa meille muutenkin olisi.

Mitä sitten näitä kriisin laukaisevia tekijöitä voisi olla? Ehkä se on se vielä pahempi kriisi jossain muualla. Tuolla Irakin, Syyrian maaperällä tapahtuu Isisin, tämän terroristijärjestön, toimesta kestäättömiä, kunnioittamattomia julmia asioita, mitä siellä tehdään, ja yhtenäisyys halutaan löytää sen eteen, että nämä pystyttäisiin ehkäisemään ja sitä myöten myös ne vaikutukset muun muassa turvapaikanhakijoiden vyöryn myötä Eurooppaan. Niihin asioihin täytyy puuttua. On äärimmäisen hyvä asia, että tänään ovat myös Yhdysval-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

tain ja Venäjän ulkoministerit päässeet sopimaan asioiden edistämisestä, lähinnä nyt tiedustelutietojen vaihtamisesta tässä vaiheessa, mutta tällä voi olla pidempikantoisia merkityksiä, tähän ainakin haluan uskoa.

Suomea on pyydetty myös tähän kriisinhallintaan mukaan. Mehän olemme Irakissa, Eri Bilissä, kouluttajatehtävissä tällä hetkellä, ja tämän jatkoa nyt erityisesti on pyydetty, ja varmasti Suomen on siihen syytä vastata. Kaiken kaikkiaan kriisinhallintaan on syytä suhtautua vakavasti. Itsekin siihen aiemmin suhtauduin hieman ehkä skeptisemmin, mutta nyt tietysti, kun on päässyt ulkoasiainvaliokunnan pöydän ympärillä muun muassa olemaan, niin on kuullut ja nähnyt, miten tärkeää tämä työ muun muassa on.

Arvoisa rouva puhemies! Ulkopoliittikka ja puolustuspolitiikka, sisäasiainministeriön hallinnonalalla oleva politiikka, nämä ovat yksi iso kokonaisuus ja entistä vahvemmassa asemassa meillä tämän päivän keskustelussa.

22.26 Veera Ruoho ps: Arvoisa rouva puhemies! Ulkoasiainvaliokunnassa pakolaiskriisi on ollut agendalla koko syksyn, luonnollisesti myös eri maiden edustajien kanssa tavatesamme. Ulko- ja turvallisuuspoliittisissa kysymyksissä olemme melkoisen keskinäisriippuvaisia, jaamme globaalisti samoja ongelmia. Suomessa on vaadittu, että hätää kärsiviä autettaisiin mahdollisimman lähellä kotejaan. Tässä yhteydessä on hyvä muistaa sekin, että turvapaikanhakijoiden vastaanottaminen ja perustarpeiden tarjoaminen heille, vaikkakin velkarahalla, voidaan laskea pitkälti ODA-kelpoiseksi kehitysavuksi. Täällä on aika vähän keskusteltu tästä kaikkine välillisine kustannuksineen miljardiluokan kuluerästä. Kuinka paljon tarvitsemme lisää pituutta tuottavuusloikkaan, jotta katamme nämä turvapaikanhakijoista syntyvät vuosittaiset kulut? Itse pakolaiskriisi on hoidettava kansainvälisellä yhteistyöllä.

Kiitän ulkoministeri Soinia siitä valtavasta työstä, jota hän tekee sitkeästi historiallisen haastavissa olosuhteissa. Häntä arvostetaan kokeneena ja asiantuntevana poliitikkona ulkomailla myöten. Hän tarttui myös olennaiseen kysymykseen ja alkoi neuvotella palautus-sopimuksista muun muassa Irakin kanssa.

Kriisinhallinnassakin olemme aktiivisesti mukana. Nostaisin esiin siviilikriisinhallinnan merkityksen, koska sillä pureudutaan juuri niihin juurisyihin, jotka aiheuttavat pakolaisuutta ja muuttoliikettä paremman elintason perässä. Ongelmaa on lähestyttävä kokonaisvaltaisesti kansainvälisellä yhteistyöllä ja siten, ettei mitään osapuolta jätetä ulkopuolelle, jos halutaan kestävää ratkaisua. Kun poliittisesti mietitään näitä ratkaisuja, pitää olla realisti ja ottaa lähtökohdaksi nykytilanne, eikä silloin osapuolten moralisoinneille ole sijaa. Jos tilanne Lähi-idässä halutaan ratkaista sotilaallisesti, se maksaa aina viattomia siviiliuhreja. Entä onko Syyrian jälkeen siirryttävä Afrikan manterelle, Libyaan, jossa Isiksellä on vahvoja keskittymiä ja josta käsin sen kerrotaan johtavan ihmissalakuljetusliiketoimintaansa kohti Eurooppaa?

Arvoisa puhemies! Totesin aamulla debatissa, että pakolaiskriisi limittyy meilläkin eri hallinnonalojen kesken. Krp onnistui pidättämään kaksi terroristiepäiltyä Suomessa. On mahdollista, että terroristeja on maassa muitakin, ja on todennäköistä, että heitä tulee tänne enemmän, kun länsimaat yhdessä Venäjän kanssa onnistuvat tekemään Isiksen aseman tukalammaksi. Suomi ei saa olla terroristien turvapaikka. Suomen tuleekin ajaa EU-tasolla myös yhtenäistä rangaistusasteikkoa ja -käytäntöä terrorismirikoksissa, ja toisaalta meidän täällä Suomessa tulee tarkastella elinkautisrangaistuksen käytännön pituutta, koska tällä hetkellä se ei ole pelote kansainvälisessä vertailussa. Poliisin, mukaan lukien suoje-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

poliisin, nykyisillä resursseilla kiinnijäämisriski on suhteellisen pieni suuressa turvapaikanhakijatulvassa, eivätkä kiinni jääneillekään rangaistuksemme ja olosuhteet vankiloissa ole pelote vaan päinvastoin vetovoimatekijä terroristien näkökannalta katsottuna. Me perussuomalaiset vastustamme sitä, että Suomesta muodostuu terroristeille turvapaikka.

Täällä on useammissa puheenvuoroissa tuotu esiin, kuinka turvapaikanhakijat ovat vastaus harmaantuvaan väestöömme ja sillä korjattaisiin raskas huoltosuhde. Edustaja Hakkarainen toi eilen esiin kylmät tosiasiat kotouttamisen onnistumisen todennäköisyydestä viitaten aikaisempiin kokemuksiimme ja tilastotietoihin. Itse asiassa huoltosuhde tulee entistä raskaammaksi, jos emme onnistu työllistämään turvapaikanhakijoita, jotka saavat oleskeluluvan. Oppositioista saa käsityksen, että he haluaisivat antaa miltei jokaiselle turvapaikanhakijalle oleskeluluvan, vaikeivätkin turvapaikan edellytykset täyttyisi, ja toisaalta he kauhistelevat hallituksen suunnitelmia siitä, että turvapaikanhakijalle oleskelulupa olisi määräaikainen. Jokaisen paras paikka on omassa kotonaan kotimaassaan, kunhan turvallisuus siellä on vakautettu. Turvapaikkaväylää käyttäviä ihmisiä emme voi pitää väkinä mukamas korjaamassa huoltosuhdetamme. Se ei ole moraalisesti eikä lain hengenkään mukaisesti oikein.

Kannatan kuitenkin sitä, että turvapaikanhakijat voisivat työllistyä hakemuksensa käsittelyn ajaksi, mutta sillä ei saa olla vaikutusta sen arviointiin, saako henkilö oleskelulupaa, jos hän on tullut turvapaikanhakijana maahan.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Otetaan vastauspuheenvuoro. Edustaja Razmyar.

22.31 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On samaan aikaan muistettava — olen siitä täysin samaa mieltä — että Suomi ei saa olla terroristien turvapaikkamaana, mutta Suomen pitää olla sellainen maa, josta voivat ihmiset, jotka omassa kotimaassaan pelkäävät ja kuolevat terrorismin vuoksi, hakea turvaa. Ja niitä ihmisiä meillä on tänä päivänä valtavasti niin Euroopassa kuin Suomessakin, eli se on hyvä mainita myös tässä keskustelussa, kun otatte esiin erityisesti terrorismin.

On totta, että ministeri Soini on tehnyt hyvää työtä, ja ministeriä arvostamme täällä kaikki hänen kokemuksestaan, mutta jossain muistelmissa hän taisi sanoa, että maailmaan ja Suomeen ei tule koskaan sellaista tilannetta, että tänne tulisi yli 30 000 turvapaikanhakijaa. Varmasti tämäkin maailmantilanne on häntä yllättänyt, ja tästä päätellen on vaikea ymmärtää, että keväällä hallitus päätti tehdä niin merkittävät kehitysapuleikkaukset, vaikka maailman tilanne on ollut hyvin tiedossa meillä jo hyvin pitkään, varmasti myöskin tällä hallituksella.

22.32 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan korjata tässä edustaja Ruohon puheenvuorossa esiin tulleen toteamuksen siitä, että näitä kotimaan pakolaiskuluja voisi laskea kehitysavuksi. Näinhän ei ole. Näihin ODA- eli Official Development Assistance -kelpoisiin kehitysapurahoihin, kun vertaillaan eri maiden osuutta, paljonko bruttokansantuotteesta kehitysapuun laitetaan, eivät sisälly suinkaan kotimaassa olevat pakolaiskulut, vaan ne ovat varoja tai lainoja kehitysmaille näiden talouden kehittämiseen ja laaja-alaiseen hyvinvointiin siellä kohdemaassa, ei suinkaan Suomessa.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

22.33 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Totta kai turvapaikanhakijat täytyy huomioida, ja varmasti valtaosa heistä on niitä, joilla oikeasti se hätä on. Tietysti aina huolestuttavat siellä joukossa olevat ääriaineekset, joita suojelupoliisi meillä seuraa ja on saanut joitain tietysti kiinnikin. Tietysti pitää muistaa mennä sinne alkulähteille, ja sinnehan meidän pitää pystyä puuttumaan entistä paremmin. Se tilanne, mikä Syyriassa ja Irakissa Isilin toimesta tällä hetkellä on, on sellainen, että sinne yksinkertaisesti pitää nyt niin vahvalla liittoumalla mennä, jotta se paha ääriaines sieltä saadaa eliminoidua. Mutta sen lisäksi myös nämä muut meidän kriisinhallintakohteet ovat entistä vakavammassa tarkastelussa, muun muassa Afganistanin operaatio, missä me olemme olleet mukana. Ja sieltä me emme pois voi tulla, emme missään tapauksessa, vaan meidän täytyy sitä jatkaa, ja siihen nyt myös hallitus on varautumassa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja vielä yksi vastauspuheenvuoro.

22.34 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuosta kehitysavusta, minkä takia sitä leikataan. Minulla on siitä kokemusta. Olin Nicaraguassa laittamassa paikallisia sahoja, ja siellä oli semmoinen tilanne, että kehitysapua vietiin sinne. Mikä oli kohde? Siellä meni siihen aikaan näitä työläispataljoonia vuoria ylös ja alas punaliput kourassa. He olivat viemässä sinne lähinnä sirppitalkoita ja tätä ideologiaansa. Kun Neuvostoliitto sitten hajosi, lähti pois sieltä, ne koneet ja kaikki ovat jääneet — ne neuvostoaikaiset koneet — sinne huoltamatta romuiksi. He tarvitsisivat sitä apua. Missä se humanismi nyt on, kun he tarvitsisivat muutakin kuin niitä punalippuja ja ideologiaa? He tarvitsisivat ruokaa ihan tosissaan siellä. Ei niitä kavereita näy siellä hillumassa ja marssimassa enää, kun ideologia lähti. Tässä on se ongelma, että ne kehitysapurahat menevät väärin paikkoihin.

22.36 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Harvoin olen ollut kenenkään kanssa niin eri mieltä tavoitteista ja tuloksista kuin olen edustaja Elon kanssa. Edustaja Elo totesi täällä, että mistähän tämä 0,7 prosenttia on tullut. Kyllä se on ihan YK:n antama tavoite rikkaille maille, johon Suomi on sitoutunut, ei sitä kukaan ole keksinyt. Se on myös osa EU:n tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut, ei tämä ole kenenkään yksittäinen keksintö.

Arvoisa puhemies! Tämä ulkoministeriön hallinnonalan talousarvioesitys on yksi tämän talousarvioesityksen surullisin osa. Ulkoministeriö on ollut jo useita vuosia leikkausten kohteena, ja leikkaukset jatkuvat myös ensi vuonna. Valtiovarainvaliokunnan mietintö puhuu karua kieltään.

Aloitetaan vaikka Suomen edustustojen toimintakyvystä. Jo lähtökohtaisesti edustustojen tila on aika heikko, koska niiden resursseja on leikattu vuosi toisensa jälkeen, ja tämän esityksen jälkeen ne pysyvät heikkoina edelleen. En ymmärrä, miten Elo näkee jotain riemuittavaa tässä, että nämä ovat nyt niin hienossa kunnossa. Ne ovat olleet heikossa hapesa jo pitkään. Suomella on useita edustustoja, joiden henkilöstömitoitus on laskettu neljäs-
tä kahteen, osissa on yksi tai kaksi henkilöä. Kun yksi sairastaa, niin Suomesta lennätetään tilalle sijainen, ja usein sijainen ei tunne aluetta eikä työtehtävää, johon hän joutuu. Jokainen voi arvata, millaista palvelua pystytään edustustoissa tarjoamaan. Nyt kun ei enää henkilöstöä voida vähentää, lopetetaan useassa lähetystössä Suomen itsenäisyyspäivän juhla,

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

joka on yksi tärkeimmistä tapahtumista, joiden kautta lähetystö luo suhteita alueellisiin toimijoihin.

Toiseksi, Suomi on muuttamassa Suomi-kuvan rakentamisen painopistettä, kun Suomi lisää sotilaallista läsnäoloaan maailmalla ja samaan aikaan vähentää humanitääristä läsnäoloaan maailmalla. Me muutamme kehitysyhteistyön painopisteen kansalaisjärjestöjen laadukkaasta ja arvostetusta työstä finanssisijoitustoiminnaksi. Vaikka Finnfund tekee hyviä asioita, kyllä nämä ovat niin eri sarjan asioita. Tämä valkokaulustoiminta on kaukana kehitysyhteistyön mullasta ja todellisuudesta eikä voi koskaan olla niin vaikuttavaa kuin nyt tehtävä työ kansalaisjärjestöjen kautta on. Sijoitustoiminta on myös huomattavasti alttiimpaa korruptiolle kuin suoraan kansalle kansan kanssa rakentuva auttaminen ilman välikäsiä.

Kolmanneksi, Suomi on kaukana kaikesta, mutta nyt se myös sulkee itsensä ulkomaailmasta, kun se ajaa alas monenkeskisen yhteistyön YK:n alajärjestöjen kanssa, Lastenrahaisto Unicefin, ympäristöohjelma UNEPin ja kehitysohjelma UNDP:n. Yleistuki järjestöille: WHO, FAO ja ILO ovat jäämässä kokonaan ilman yleistukea. Tässä on meneillään sellainen massiivinen Suomen imagon alasajo, ettei vastaavaa Suomen historiassa tunneta.

Tämän mietinnön erikoisuus löytyy kuitenkin sivulta 8, jossa ikään kuin omantunnon rippeet heräävät: "Valiokunta pitää tärkeänä, että ministeriö selvittää mahdollisuuksia lisätä kansalaisjärjestöjen tukea momentin sisäisin siirtein." Kyllä valiokunta olisi itse voinut tehdä tämän sisäisen siirron ilman ministeriön selvitystä. Olisi voinut vaikka pienentää Finnfundille ohjatusta rahasta 49 miljoonaa euroa tai korvamerkitä Finnfundin rahoista suomalaisiin järjestöihin sijoitettavaksi 49 miljoonaa euroa.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on historiallisen paljon epätoivoa ja työttömyyttä luova esitys. Tässä ajetaan alas kansalaisjärjestötoiminta, ammattimainen osaaminen. Ihmiset ovat nyt työttömyyskortistossa, useita satoja ihmisiä, ja heidän määränsä lisääntyy. Tämä on ollut tämän talousarviokierroksen yksi surullisimpia esityksiä.

22.41 Ilkka Kanerva kok (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Arvostamani kansanedustajan äskeiseen puheenvuoroon viitaten olen hieman hämilläni, koska kuuntelin edellisen pääluokan kohdalla hänen valtavaa hehkutustaan, kun hän nuorten yrittäjien yritysten perustamisen ympärillä olevaa aktiviteettia kehui ja korosti. Finnfund on järjestelmä, jossa juuri yrittäjyys tulee mukaan meidän kansainväliseen kehitysyhteistyöhömme rakentavalla ja myönteisellä panoksella — ja nyt se elementti yhtäkkiä onkin jollain tavalla pahan valtakunnan edusmiehenä. En oikein ymmärrä sitä logiikkaa, joka näiden kahden esityksen välillä on.

Arvoisa puhemies! Olen itse ollut valtioneuvoston jäsenenä, jossa on ylitetty 0,7:n bruttokansantuoteraja valtion tulo- ja menoarviossa kehitysyhteistyötä koskien. Olen sitä mieltä, että Suomen palettia on pidettävä monipuolisesti koossa, enkä näin muodoin voi hyväksyä myöskään sitä käsitystä äskeisestä puheenvuorosta, jossa kriisinhallintaa pidetään paheksuuttavana suomalaisena kansainvälisen yhteistyön muotona, jossa esimerkiksi (Puhemies koputtaa) Afganistanin tilanne on kuvaavalla tavalla antamassa vakuutuksen siitä, (Puhemies: Aika!) millä tavalla haetaan myönteisiä vaikutuksia (Puhemies koputtaa) kaikkein vaikeimmissa tilanteissa myös inhimillisesti ja humanitäärisesti.

22.43 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Kiitän kyläedustaja Kanervan näkemyksistä ja otan kritiikkiäkin vastaan. Näiden kahden puheen-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

vuoron välillä sinänsä ei ole muuta kuin tämä hankala aika, joka tässä itse istunnossa on: asiat todella vaihtavat paikkaa niin nopeasti. Nämä ovat toisistaan irrallaan olevia asioita. En todellakaan pidä Finnfundia sellaisena hankkeena, jota moittisin; puhuin vain tästä painopisteen muutoksesta. Aivan samaa tarkoitan tässä näihin erilaisiin rauhantehtäviin osallistumisessa: valtava painopisteen muutos, kun samalla koko humanitäärinen työ melkein ajetaan alas. Ja kyllä puheeni painopiste on siinä, miten voidaan tehdä näin toisistaan irrallaan olevia ratkaisuja, ikään kuin ei nähdä koko tämän ministeriön toiminnan kokonaisuutta.

Ja vielä, (Puhemies koputtaa) arvoisa puheenjohtaja, kun arvostan edustaja Kanervaa voimakkaasti, toivon, että hän kuulisi tämän oikean asian ja sisällön, mikä tässä on.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Yksi vastauspuheenvuoro vielä, edustaja Razmyarille, ja sen jälkeen puhujalistaan.

22.44 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä varmaan kukaan ei ole väittänyt, edustaja Kanerva, että Finnfundin työ olisi jotenkin vähempiarvoista, mutta tällä hetkellä sitä vastakkainasettelua, mitä on tehty myös meidän erittäin arvokkaiden kansalaisjärjestöjen välillä, on vaikea ymmärtää. Molempia tarvitaan tässä maailmassa, mutta on myönnettävä, että myös meidän kansalaisjärjestömme ovat tehneet erinomaista työtä, ja sen työn puolittaminen tuntuu hyvin surulliselta. On täysin totta, että kehitysapua tarvitaan, mutta niin tarvitaan myös kriisinhallintaa, ja Afganistan, kuten sanoitte, on tästä oiva esimerkki.

Tässä yhteydessä on myös hyvä kiittää suomalaisia kriisinhallintatehtävissä. He ovat tehneet erinomaista työtä muun muassa Afganistanissa — niinkin hyvää työtä, että ei haluta oikeastaan, että sieltä lähdetään pois. Se kertoo hyvin paljon myös suomalaisesta osuamisesta maailmalla.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten puhujalistaan.

22.45 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Kun puhutaan sosiaali- ja terveyspolitiikasta, me kaikki muistamme mainita, kuinka tärkeää on ennalta ehkäisevä työ, mutta turvallisuuspolitiikan kohdalla usein unohdamme, että ulkopolitiikka on sitä ennalta ehkäisevää työtä. Ja sen takia on hyvin valitettavaa, että tässä talousarviossa nyt leikataan hyvin rajusti ulkopolitiikasta: niin lähetystöistämme, jotka ovat tärkeä osa sitä ennalta ehkäisevää työtä, kuin myös kehitysyhteistyöstä, johon kohdistuvat kyllä aivan hurjan suuret, suorastaan häpeälliset leikkaukset.

Eilen täällä salissa puhuttiin paljon tästä sisäisestä turvallisuudesta ja uusista, uudentyyppisistä turvallisuushuolista ja myös siitä, kuinka pakolaisvirrat ovat yllättäneet meidät kaikki, vaikka toisaalta kyllähän me koko ajan olemme tienneet, että se on mahdollista ja jossain vaiheessa varmasti ihmiset lähtevät liikkeelle, kun olosuhteet heikkenevät ja kriisejä syntyy. Sen takia on minun mielestäni hämmäntävää, että tässä talousarvioesityksessä leikataan niin paljon kehitysyhteistyöstä, kun me tiedämme, että suuntaamalla apua sinne kriisialueille ja lähialueille todennäköisesti näitä pakolaisvirtoja pystytään merkittävästi vähentämään. Se yksi syy, mikä on saanut nämä suuret virrat liikkeelle sieltä Syyrian suunnalta, on se, että siellä lähimaissa olevissa YK:n ylläpitämissä pakolaisleireissä on jouduttu vähentämään ruoka-annoksia, koska tämän kansainvälisen yhteisön apu YK:n ruokara-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

hastoon on vähentynyt niin paljon. Ja se on ollut semmoinen viimeinen merkki ja semmoinen epätoivo, joka on sysännyt liikkeelle paljon ihmisiä, jotka olisivat muuten olleet valmiita vielä odottamaan siellä, että tilanne selkeytyisi ja he voisivat palata kotiin.

Edelleen tässä me olemme vähentämässä apua YK-järjestöiltä, hyvin monilta, myös tästä ruokaohjelmasta, ja tämä on minun mielestäni todella väärä ratkaisu. Tässä valtiovarainvaliokunnan mietinnössäkkin todetaan, että juuri näille "kriisialueille, sekä lähtö- että kauttakulkumaihin, kohdistetuilla kehitysyhteistyömäärärahoilla voidaan vaikuttaa muuttoliikkeen syihin ja ennaltaehkäistä maailman pakolaisvirtoja". Sitten täällä sanotaan, että "maailman humanitäärin tilanne on poikkeuksellisen huono, muun muassa pakolaiskriisin ratkaiseminen vaatii panostuksia kriisialueille sekä niiden lähialueille muodostuneisiin pakolaisleireihin". Ja kaiken tämän jälkeen vastaus on se, että leikataan todella rajusti kehitysapurahoista. Tätä on hyvin vaikea ymmärtää.

Tässä aiemmin keuhuttiin sitä, kuinka Suomi saa lisää vaikutusvaltaa maailmalla ulkopoliittikallaan, mutta ei vaikutusvaltaa edistetä sillä, että me heikennämme YK:n rahoitusta, päinvastoin. Tämän kyllä Suomessa vierailnut pääministeri Ban Ki-moonkin pani merkille, kuinka rajusti Suomi leikkasi YK:lta ja kehitysyhteistyöstä kaiken kaikkiaan.

No, kriisinhallinta ei ehkä sitten enää ole niin sitä ennaltaehkäisevää toimintaa, vaan silloin ovat jo oikeastaan kriisit hyvinkin pitkälle eskaloituneet, mutta se on tärkeää työtä, ja myös se jälleenrakentaminen. No tässä budjetissahan leikataan siitakin, mutta kun tätä useamman kerran olen ihmetellyt, niin minulle on kyllä vakuuteltu, että Suomi edelleen tulee osallistumaan aktiivisesti ja tulee sitten tapauskohtaisesti aina harkitsemaan, minne lähteä, ja siihen annetaan erillisiä lisätalousarvioita.

Mutta kun tämä tilanne on kaiken kaikkiaan maailmassa sellainen kuin se on ja me tiedämme, että kriisit lisääntyvät ja apua tarvittaisiin nimenomaan tämän kehitysyhteistyön kautta, niin todella toivon, että Suomella on valmiutta sitten myös lisätalousarvioissa puuttua näihin kehitysyhteistyömäärärahoihin ja antaa apua YK:n kautta tai esimerkiksi erilaisen järjestöjen kautta sinne kehitysalueille, missä sitä apua tarvitaan.

22.50 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Mitä tulee tuohon kehitysapuun, niin eräskin tutkimus oli sellainen, että prosentti menee perille siitä. Olikohan se nimeltään Korhonen — jos joku muu, niin korjataan sitten — joka sanoi, että täysin turhaa työtä, että se menee sellaisille ihmisille, jotka sitä eivät tarvitse, poppaukkojen kattiloihin, ja lihovat siellä ja ajavat valkoisilla maastureilla niin, että poro pyörii viidakossa. Ei se auta sitä todellista hätää kärsivää. Ajatelkaa sitä naista, joka siellä on: karpäset pyörivät ympärillä, pikkuinen lihava lapsi sylissä, semmoinen vesivatsa, ei se saa sitä apua. Sen takia tästä leikataan pois.

Mutta palataan tuohon turvapaikkaturismiin. Meillä on käsissämme suuren luokan ongelma, nimittäin irakilaiset ja sieltä tulevat turvapaikkaturistit. Heidän joukossaan voi olla vaarallisia henkilöitä paljon enemmän kuin mitä toistaiseksi tiedämme. Eilen kun täällä keskustelimme vilkkaasti haittamaahanmuutosta, monet edustajat puhuivat kahdesta sota-rikoksesta epäilyistä. Tähän mennessä vangittuja on kuitenkin kolme, sillä ennen näitä 11 murhasta epäiltyjä kaksosia vangittiin irakilaismies, joka voi olla sama henkilö, jonka erittäin raakoja Facebook-kuvia monet meistä ovat nähneet. Näitä emme voi palauttaa Irakiin, koska siellä on kuolemantuomio. Kansalaisia kiukuttaa ja huolettaa se, että emme voi palauttaa irakilaisia laajemminkaan sinne, minne he kuuluvat. Tämä on erityisen huolestuttava asia, koska heitä on täällä niin paljon emmekä tiedä heistä oikeastaan mitään. Bagdadis-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

ta saa semmoisen syntymätodistuksen kuin haluaa. Meillä on vain heidän oma sanansa, ja miten paljon siihen voi luottaa, jos kyseessä on esimerkiksi sotilas tai vankikarkuri?

Arvoisa rouva puhemies! Ulkoministeri Soini on tahtomattaan joutunut vaikeaan tilanteeseen. Muilla Pohjoismailla on ollut jo vuosia palautussopimus, mutta ei meillä. Tässä tilanteessa sitä voi olla vaikea saada, vaikka ministeri Soini on taitava neuvottelija.

Meitä perussuomalaisia on viime kuukausina syytetty milloin mistäkin, mutta myös tämän asian kohdalla on rehellistä tunnustaa, että ongelma on aikaisempien hallitusten peruja. Vuosina 2007—2011 maahanmuuttoministerinä toimi RKP:n Astrid Thors. Hän lupasi Suomelle palautussopimuksen Irakin kanssa. Linaan tässä Iltalehden artikkelia, joka on päivätty 19. syyskuuta tänä vuonna: "Thors halusi tehdä maahanmuuttopolitiikkaa maahanmuuttajien ehdoilla ja halusi edistää työperäistä maahanmuuttoa. 'Sopimuksestamme tulee sisällöllisesti Ruotsin käytäntöä vastaava. Sopu on valmis syksyn aikana, kuitenkin viimeistään vuoden loppuun mennessä', Thors lupasi Kalevassa elokuussa 2009. Sopimuksen kerrottiin olleen vireillä ja jo hyvässä vaiheessa vuonna 2009. Sitä ei kuitenkaan ikinä tehty. Thors oli ministerinä vuoteen 2011 asti, ja hänen ministerikautensa jälkeen Irak ei ole enää ollut valmis solmimaan palautussopimusta."

Arvoisa rouva puhemies! Myös Afganistanin kanssa tulisi saada sovittua pikaisesti palautussopimus. Neuvottelut eivät liene helpot.

Lopuksi haluan toivottaa ministeri Soinille ja koko hallitukselle voimia tässä vaikeassa tilanteessa. — Kiitos.

22.55 Nasima Razmyar sd: Arvoisa rouva puhemies! Ihan heti alkuun edustaja Hakkaraiselle: ne palautussopimukset eivät ole niin yksinkertaisia, ja siihen ensinnäkin tarvitaan, ennen kuin sopimuksia syntyy, myös vakaa maa, jonne voi palauttaa ihmisiä. Siitähän tässä on kyse, minkä takia se on hankalaa.

Mutta, arvoisa puhemies, hallitus on kyllä tarttunut pakolaiskriisiin ja maahanmuuttajien kotoutumiseen, no, välillä varsin mielenkiintoisella tavalla, mutta työtä on kuitenkin tehty, ja tilanne on maailmalla vaikea. Kestävän politiikan tekemiseksi ja aidosti hyvän ratkaisun saavuttamiseksi tarvitaan kuitenkin huomattavasti paljon enemmän tekoja juuri siellä paikan päällä, ja tätähän ministeri Soini on itsekin monesti korostanut. Tarvitaan tukea siihen, että mahdollisimman moni tyttö pääsee kouluun, tukea siihen, että kyliin saadaan puhdasta vettä ja paremmat mahdollisuudet tuottaa ruokaa. Tarvitaan tasa-arvoa, tarvitaan ennen kaikkea demokratiatyötä. Toisin sanoen tarvitaan kehitysyhteistyötä ja rauhanturvaamista.

Kehitysyhteistyön kohdalla hallitus ei ota yhtä askelta eteenpäin, vaan lähinnä kymmenen taaksepäin, ja lisäksi valitettavasti kompastuu ja kompastelee siinä välissä. Sillä hetkellä kun kaikkien panosta tarvittaisiin esimerkiksi pakolaiskriisin hallintaan, hallitus leikkaa noin puolet resursseista juuri niiltä kansalaisjärjestöiltä, joilla on osaamista ja joilla on niitä vapaaehtoisia, jotka ilman rahaa tekevät eri puolilla maailmaa tällä hetkellä hyvin arvokasta työtä. Tämä on lyhytnäköistä paitsi tässä hetkessä, myös tulevaisuuden kannalta. Suomalaisilla kansalaisjärjestöillä on valtavasti projektiosaamista, ja he saavat avun perille juuri siellä ja juuri niille ihmisille, jotka sitä tarvitsevat. Jos jatkossa suurin osa varoista aiotaan kierrättää yritystoiminnan kautta, tämä on todellakin laitettava tarkan tarkkailun alle. Yhteiskunnissa, jotka kärsivät korruptiosta ja heikosta hallinnosta — se on ihan totta, näitä yhteiskuntia on valitettavan paljon — on parempi tapa siirtää varoja suoraan niille, jotka sitä tarvitsevat. Eikö se ole kuitenkin se yhteinen tavoite meillä kaikilla?

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Tämän huolen lisäksi, joka minulla on tästä kokonaiskuvasta, haluaisin nostaa pari asiaa juuri tästä budjetista.

Ensimmäinen on tämä monenkeskinen yhteistyö, josta päästiin jo aamupäivällä puhumaan. Tämä tarkoittaa muun muassa YK:n alaisia järjestöjä, kuten Unicef, UNHCR ja UN Women, sekä monia muita YK:n järjestöjä. Aiemmista vuosista poiketen hallitus ei ole vielä kukaan kertonut, miten leikkaukset jakautuvat ja millä panostuksilla järjestöt näitä rahojaa saavat. Vain vähän aikaa sitten Suomessa vierailut YK:n pääsihteeri Ban Ki-moon kehuu Suomea YK-yhteistyöstä. En tiedä, ketkä olivat paikalla ja ketkä juttelivat pääsihteerin kanssa, mutta minua olisi lähinnä hävettänyt.

Toisena kiinnostavana yksityiskohtana tulee olemaan ilmastorahoitus, josta päätettiin historiallisella tavalla ja hyvän tuloksen perusteella Pariisin ilmastokokouksessa. Teollisuusmaat ovat sitoutuneet kasvattamaan ilmastorahoituksen pottia 100 miljardiin, mikä on ehdottoman välttämätöntä, jos me haluamme päästä näihin tavoitteisiin. Odotan selvitystä siitä, miten ja mistä varoista Suomi lisää omaa osuuttaan ilmastorahoitukseen. Kehitysyhteistyön leikkauksilla on jo nyt kavennettu aivan järkyttävällä tavalla sitä työtä, jolla vähennetään ilmastomuutoksen vaikutuksia ja niistä aiheutuvia ongelmia. Toivottavasti hallitus ottaa ilmastomuutoksen yhtä tosissaan kuin moni muu maa tällä hetkellä, esimerkiksi USA, joka tuplasi varoja, ja huonosta maineesta aiemmin tunnettu Kiinakin jopa on mukana näissä talloissa.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi on todettava, että hallitus on hokenut leikkausten olevan vain väliaikaista: koska meillä on taloudellisesti vaikeaa, me joudumme tekemään näitä ikäviä päätöksiä. Minä todella odotan hallitukselta nähtäväksi sitä tiekarttaa, jolla kehitysyhteistyön varat nostetaan aiemmalle tasolle ja lopulta siihen 0,7:ään, mihin mekin olemme myös sitoutuneet. Näillä valtavilla niin sanotuilla väliaikaisilla leikkauksilla saadaan aikaan niin peruuttamatonta vahinkoa, että on vaikeata palata takaisin päin. Toivottavasti hallitus päättää olla tekemättä niitä alun perinkään, mutta nyt kun olette päättäneet, niin korjatkaa niitä edes jossain vaiheessa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Kaksi vastauspuheenvuoroa — näyttää tulevan kolme. Edustaja Kanerva aloittaa. Hakkarainen, Savola ja Jarva. Sitten puhujalistaan.

23.00 Ilkka Kanerva kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! YK:n pääsihteeri ei tullut Suomeen moittimaan Suomea; YK:n pääsihteeri kiitti Suomea Suomen panoksesta kansainvälisten konfliktien estämisessä viitaten Suomen panokseen rauhanturvatehtävissä, Suomen merkittävään panokseen kriisinhallintatehtävissä, siihen, että Suomella on merkittävä profiili konfliktinestotoiminnoissa, esimerkiksi radikalisoitumiseen fokusoituissa kiistoissa ja niiden estämisessä. Ja se, mikä ei vaadi rahaa mutta vaatii henkisiä panostuksia ja mihin täällä ei ole oikeastaan kukaan avauspuheenvuoroa lukuun ottamatta kiinnittänyt huomiota ja mikä on kaikkein merkittävä, on rauhanvälitystoiminta. Sitä voidaan tehdä hyvin ohuilla taloudellisilla resursseilla, mutta se vaatii henkistä ponnistelua ja sitä, että Suomi rohkeasti on rauhanvälityksen esimerkkimaa.

23.01 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Razmyar — miten se lausutaan? — (Nasima Razmyar: Ihan oikein!) mainitsi tuossa minut ja sitten tuon demokratian, että se vietäisiin sinne. Sinne tuli arabikevät, ja täälläkin muun muassa ulkoministeri riemuitsi, että demokratia tulee niihin maihin. Miten kävi? Kaaos tuli tilalle.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Siellä on nyt Isistä ja sisällissotaa ja vaikka mitä. Demokratian vieminen niihin maihin on täysin epäonnistunutta. Muistellaan vielä historiaa: Iranissa aikanaan, šaahin aikana, saivat naiset kulkea ihan bikinit päällä ja meikkipussi taskussa. Silloinkin riemuuttiin täällä Länsi-Euroopassa, kun Khomeini meni sinne, että šaahi syrjäytetään vallasta. Miten kävi? Nyt otettiin varmasti meikkipussi pois taskusta ja laitettiin huntu päähän, ja bikinit on piilossa. Se on ihan varma, että sinne kun tulee tällainen järjestelmä, niin tilanne pahenee, mennään ojasta allikkoon. Semmoista on siellä demokratia.

23.02 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tietysti tällaisen taloudellisen tilanteen aikana joudutaan siitä kehitysyhteistyöstäkin leikkaamaan. Tietysti meillä on pitkäaikaisia tavoitteita, me olemme sitoutuneet YK:n tavoitteisiin, 0,7:ään, mutta se olisi niin paljon rahaa, että meillä ei kerta kaikkiaan siihen tällä hetkellä varaa ole. Pitää elää niitten varojen mukaan, mitä meillä tällä hetkellä on. En vastusta kehitysyhteistyötä, en missään tapauksessa. Pääsin vuosi sitten ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyöosaston kanssa vierailemaan Nepalissa ja näin, mitä hyvää meidänkin kehitysyhteistyövaroilamme saatiin aikaan. Nyt kuitenkin on katsottava niitä asioita, mitä me pystymme tekemään vähillä varoilla, miten me pystymme niitä ohjaamaan nimenomaan sen paikallisen yritystoiminnan kehittämiseen, siihen, että sinne luodaan paikallisesti työtä ja sitä kautta hyvinvointia — se on nyt se fokus, mihinkä meidän on katsottava. Ja kun me saamme hallituksen hyvillä taloustoimenpiteillä talouden nousuun, me pystymme myös kehitysyhteistyömäärärahoja jossain vaiheessa nostamaan.

23.03 Marisanna Jarva kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on ollut puhetta tästä YK:sta tulleesta suosituksesta, että tämä 0,7 prosentin osuus bruttokansantuotteesta käytetään tähän kehitysyhteistyöhön. Suomihan on todella valtiona sitoutunut tähän tavoitteeseen — ikävä kyllä siihen on takapakkia tullut myös edellisten hallitusten aikana. Keskustan selvä tavoite on myös siinä, että kun saamme taloustilanteen paremmaksi, niin meidän tulee mennä sitä kohti, että me voimme osallistua tämän 0,7 prosentin tavoitteen mukaisesti sitten kehitysyhteistyöhön jatkossa.

Mutta siihen, miten sitä kehitysyhteistyötä tehdään, kyllä pitää paneutua enemmän, jotta se olisi tehokkaampaa ja sitä rahaa ei menisi väärin paikkoihin, todellakaan näille diktaattoreille ja muille toimijoille. Niitä ongelmia on edelleenkin liikaa.

23.04 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kanerva varmasti pitkään valtiomiehenä olleena tietää, mitä on diplomatian kieli. Välttämättä täällä pääsihteeri Ban Ki-moon ei suoraan syytä Suomea, mutta olen ollut paljon niiden tahojen kanssa tekemisissä, jotka suoraan tekevät YK:n alaisten järjestöjen kanssa työtä, ja siellä meidän maineemme ei ole valitettavasti tällä hetkellä niin hyvä kuin mitä te täällä olette kuvailleet tänään. Me tarvitsemme monenkeskistä yhteistyötä. YK:lla on isot hartiat, ja sitä tarvitaan tämänhetkisessä maailmantilanteessa. On täysin totta, että tarvitsemme myös rauhanturvaamista, sitä tarvitaan. Siinä Suomi on myös tehnyt ansiokasta työtä. Mutta kai tekin, edustaja Kanerva, ymmärrätte, että ihmiset tarvitsevat myös juomavettä, tytöt tarvitsevat myöskin koulutusta ja ihmiset tarvitsevat sille huumeviljelylle jotain vaihtoehtoja, jotta he voivat viljellä riisiä ja perunaa. Sitä kehitysyhteistyöllä myös tehdään, mikä on äärimmäisen tärkeää.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten mennään puhujalistaan.

23.05 Jari Ronkainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Jatketaan tällä samalla aiheella. Minun mielestäni ulkoministeriön hallinnonala toimii täysin hallitusohjelman mukaisesti, ja karsitaan kehitysyhteistyötä. Varsinaisesti kehitysyhteistyöstä leikataan 300 miljoonaa, se suunta on täysin oikea. Samoin 130 miljoonan siirto finanssisijoitukseksi on järkevää ja tehokasta politiikkaa. Tämä muutos tarkoittaa sitä, että tuettavien kohteiden määrää tarkennetaan ja tuki ohjataan paljon entistä järkevämmiin.

Kehitysyhteistyön tuloksia pitää voida arvioida entistä tarkemmin, jotta emme tukisi vääriä kohteita. Juuri vääränlainen valtioiden välinen kehitysyhteistyö on saanut kritiikkiä hyvin paljon. Esimerkiksi sambialainen ekonomisti Dambisa Moyo on tunnettu kriitikko. Humanitaarinen apu on aina tärkeätä, mutta kaikessa muussa on oltava tarkkoja. Mielestäni jatkossa kohdistusta täytyy tehdä enemmän pakolaisleirien suuntaan. En kuitenkaan usko tämän merkittävästi vaikuttavan kansainvaellukseen, sillä on selvää, että suuri osa meidän turvapaikanhakijoistamme on tullut sopivan markkinoinnin uhreina paremman elintason perässä. Ulkoasiainministeriö pystyy kuitenkin tekemään paljon muuta kriisin ratkaisuun. Toivon, että palautussopimukset Irakin, Somalimaan ja Afganistanin kanssa saadaan voimaan mahdollisimman nopeasti — nämä maathan ovat päivitetyn turvallisuuskartoituksen mukaan ainakin osittain turvallisia maita.

23.07 Sanna Marin sd: Arvoisa rouva puhemies! Kehitys- ja kehitysyhteistyöpolitiikka ovat merkittävä osa Suomen ulkopolitiikkaa ja kansainvälistä toimintaa ja myös sitä kuvaa, mikä meistä maailmalle välittyy. Kyse ei ole siis mistään irrallisesta osasta vaan merkittävästä osasta meidän mainettamme maailmalla. Meillä on ollut pitkään hyvä maine sen takia, että me olemme tehneet hyvää työtä kansainvälisesti, ja me olemme myös saaneet Pohjoismaana ehkä ansiotontakin arvonnäköistä siitä kokonaisuudesta, mitä Pohjoismaat ovat tehneet yhdessä esimerkiksi kehitysyhteistyön saralla.

Nyt vuonna 2015 on päättynyt kahdeksan vuosituhattavoitetta ja myös Rion Agenda, ja näiden avulla on saatu merkittäviä asioita aikaiseksi: Äärimmäinen köyhyys puolitettiin etuajassa, ja yli 2 miljardia ihmistä on saanut puhdasta juomavettä. Yhdeksän kymmenestä maailman lapsesta pääsee aloittamaan peruskoulun. Nämä ovat hyviä asioita, mitä on näiden agendojen avulla muun muassa toteutettu. Nyt Suomi on sitoutunut uuteen kestävä kehityksen Agendaan 2030, ja paitsi että tässä on tarkoitus jatkaa tätä työtä, mitä aikaisemmin on tehty, niin tässä myös on paljon tavoitteita meille länsimaille, teollisuusmaille, millä tavalla me voimme tätä kehityskokonaisuutta edistää. Näitä tavoitteita on yhteensä 17, ja ne koskevat niin ekologista kestävyyttä, taloudellista kestävyyttä kuin sosiaalista kestävyyttä. Tämänkin vuoksi on todella harmillista, että hallitus on nyt murentamassa näitä tavoitteita näillä massiivisilla kehitysyhteistyöleikkauksilla. Me olemme siis sitoutuneet todellakin YK:n tavoitteeseen 0,7 prosentista bkt:sta, joka meidän pitäisi saavuttaa. Nyt tämä hallitus on murentamassa meidän kansainvälistä mainettamme leikkaamalla kehitysyhteistyörahoitusta aivan merkittäväällä tavalla, ja tämä sotii myös näitä agendoja vastaan, joihin me olemme sitoutuneet.

23.10 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa rouva puhemies! Nyt on käsillä ennennäkemättömän suuri pakolaiskriisi, ja monet hallituspuolueiden jäsenet ja ministerit puhuvat siitä, että ihmisiä tulee voida auttaa kriisialueella paikan päällä. Sen takia on todella kaksina-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

maista, että varsinaisista kehitysyhteistyömäärärahoista leikataan yli 300 miljoonaa euroa. Juuri näillä rahoilla voisimme hellittää humanitääristä kriisiä, tuoda apua tarvitseville ja auttaa maailman kaikkein köyhimpiä. Monet kansalaisjärjestöt ovat tehneet vuosia pitkäjänteistä, hyvää kehitysyhteistyötä, ovat olleet mukana projekteissa, joidenka hyödyt nyt uhkaavat valua hukkaan. Näiden projektien kautta on muun muassa vahvistettu paikallisia elinkeinoja, kuten maanviljelyä kehitysmaissa. Kehitysyhteistyö on tärkeä humanitäärisissä kriiseissä, se on tärkeä nälänhädän torjumisessa, se on tärkeä tyttöjen koulutuksessa.

Arvoisa rouva puhemies! Pariisin ilmastoneuvotteluissa sovittiin, että kehittyneet maat auttavat kehitysmaita ilmatorahoituksella. Suomessa on ohjattu aikaisemmin päästöhuutokauppatuloja muun muassa kehitysyhteistyöhön ja ilmatorahoitukseen. Peräänkuulutan nyt todella, että Pariisin hengessä ei ole enää kestäväää se ajatus, mikä hallitusohjelmassakin on, että päästöhuutokauppatuloja ohjattaisiin energiantensiiviselle teollisuudelle kompensoimaan päästökauppaa. Nyt juuri on paljon kestävämpää panostaa puhtaaseen teknologiaan ja cleantechiin ja ohjata kehitysvaroihin määrärahoja, jotta voimme myös kansainväliset sitoumuksemme suorittaa. Olemme luvanneet sen, että 0,7 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta olisi kehitysyhteistyömäärärahoja, ja se on aivan oikein ja kohtuullista.

23.12 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Kehitysyhteistyön määrärahojen leikkaukset aikana, jolloin pakolaismäärät ovat globaalisti suuremmat kuin ikinä toisen maailmansodan jälkeen, ovat kestäättömiä. Juuri näiden varojen avulla voidaan vaikuttaa ja lievittää niitä syitä, jotka ajavat ihmisiä ensi sijassa pois kodeistaan. Erityisesti kansalaisjärjestöjen tekemään kehitysyhteistyöhön suunnattavat leikkaukset ovat kestäättömiä. Kestäättöntä on varsinkin tapa, jolla leikkaukset toteutetaan. Voimakas kertaluontoinen leikkaus tulee johtamaan hankkeiden keskeytykseen ja jo saavutettujen tulosten menettämiseen ja sitä myötä rahan hukkaamiseen. On käsittämättöntä, että järjestöjen ehdottama säästöjen jaksotus takapainotteisemmaksi ei ole kelvannut.

Finnfundin mittava pääoman korotus on tätä taustaa vasten erikoista. Finnfundilla ja yrittäjävetoisella kehityspolitiikalla on oma tärkeä roolinsa, ja sitä tulee kasvattaa. Se ei kuitenkaan voi täysin korvata järjestöjen tekemää niin sanottua perinteistä kehitysyhteistyötä. On erittäin valitettavaa, ettei valtiovarainvaliokunta ole ottanut huomioon ulkoasiainvaliokunnan lausuntoa, jossa se esittää, että osa suunnitellusta Finnfundin ensi vuoden pääoman korotuksesta suunnattaisiin kansalaisjärjestöjen ja YK-järjestöjen työn turvaamiseen.

Arvoisa puhemies! Kehitysyhteistyön vaikuttavuutta on arvioitava, ja sitä on pyrittävä pitkäjänteisesti parantamaan ja kehittämään. Valtava leikkaaminen ei ole kuitenkaan kehittämistä. On selvää, että kehitysyhteistyövarat on käytettävä tehokkaasti ja tavoitteena tulee olla välttämättömän humanitaaristen kriisien hoitamisen lisäksi kehitysmaiden yhteiskuntien ja talouden pitkäjänteinen vahvistaminen ja kehittäminen.

Suomi on profiloitunut naisten aseman globaalissa edistämisessä ja ollut UN Womenin merkittävä rahoittaja. Nyt myös UN Womenilta leikataan huomattavan paljon. Toivon, että järjestöjen rahoitusosuutta voitaisiin vielä joskus tulevaisuudessa kasvattaa. Se on ollut Suomelle erittäin tärkeä kohde, ja Suomi on siitä profiloitunut ja saanut mainetta. Tällä järjestöllä ei valitettavasti liikaa perusrahoittajia ole.

Toinen tärkeä painopiste Suomen politiikassa on ollut rauhanvälitys, kuten edustaja Kärnerva toi esille. Se on äärimmäisen tärkeä asia, ja Suomella on siinä hyvä maine ja osaaamista. On hienoa, että siihen panostetaan, ja se on hienoa varsinkin, koska se ei ole välttämättä niin kallista ja silti voidaan saada erittäin tärkeitä ja hyviä tuloksia.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Mutta on tärkeätä, että varsinkin tässä tilanteessa, jossa resurssit vähenevät, Suomi pienenä maana valitsee painopistealueensa. Koska kaikessa ei voida olla mukana ja kaikkeen eivät resurssit riitä, niin pitää aika fiksusti nyt miettiä, mitkä ovat Suomen kannalta ne merkittävimmät asiat, ja ehkä tehdä sellaista työtä, mitä muut maat eivät niin paljon välttämättä tee.

Arvoisa puhemies! Edustaja Marin otti tässä esille nämä uudet YK:n kestävä kehityksen tavoitteet. YK on todellakin hyväksynyt tänä syksynä uudet kehitystavoitteet, jotka tulevat 2016 voimaan. Uusi "Agenda 2030 — kestävä kehityksen tavoitteet" on laaja ja universaali tavoitteisto koko maailmalle. Agenda koskee siis myös Suomea ja myös meitä täällä Suomen eduskunnassa, ja se tulee ottaa huomioon myös niin kotimaan politiikassa kuin ulko- ja kehityspolitiikassakin. Aikaisempi vuosituhattavoitteisto koski lähinnä vain kehitysmaita, mutta tämä uusi tavoitteisto on uudenlainen, globaali ja universaali tavoitteisto. Toivoisinkin, että keskustelua agendan toimeenpanosta ja vaatimuksista meille, Suomen parlamentille, käytäisiin myös tässä salissa tulevan vuoden aikana.

Lopuksi haluaisin myös, kuten edustaja Razmyr, kysyä sitä, miten Suomi hoitaa osuutensa ja velvoitensa Pariisissa sovitusta ilmatorahoituksesta. Länsimaat ovat sopineet, että 100 miljardia US-dollaria vuosittain pitäisi ilmatorahoitukseen kanavoida. Olisi erittäin tärkeä tietää, mikä on Suomen panos ilmatorahoitukseen, koska meidän täytyy oma osuutemme tästä myös kantaa.

23.17 Veera Ruoho ps: Arvoisa rouva puhemies! Minä aamulla debatissa jo mainitsinkin tästä kehitysyhteistyöasiasta. Totesin, että se oli ihan oikein, kun silloin edustaja Urpilainen siitä mainitsi, että meillä oli tosiaan yksimielinen lausunto ulkoasiainvaliokunnassa, ja kieltämättä se oli mielenkiintoista, että se ei sitten vaikuttanut enempää. Vielä haluaisin korostaa — sekin tuli jo esille — että tässä valiokunnan mietinnössäkkin sanotaan, että valiokunta pitää tärkeänä, että ministeriö selvittää mahdollisuuksia lisätä kansallisyhteistyön tukea momentin sisäisin siirroin. Tosiaankin sitten tässä hankalassa kehitysyhteistyön määrärahojen leikkauksien sävyttämässä tilanteessa ehdotettiin ratkaisua järjestöjen vankan asiantuntemuksen ja kokemuksen hyödyntämiseksi esimerkiksi siten, että Finnfundin hankkeissa hyödynnettäisiin mahdollisuuksien mukaan kansalaisjärjestöjen asiantuntemusta, eikä pelkästään näissä hankkeissa, vaan myös muussa kehitysyhteistyön toteuttamisessa.

Mielestäni edustaja Hakkarainen osui taas, jälleen kerran, asian ytimeen. Meidän pitää miettiä yleensä näitä ongelmien juurisyitä, ja hän mainitsi tästä demokratian viemisestä. Siitä haluan kertoa esimerkin, joka tulee aina minulle mieleen, kun katson olohuoneen seinällä olevaa, libyalaiselta ystävältäni Muhammed Alilta saamaani kaunista seinälautasta. En ole arabikevään jälkeen kuullut hänestä mitään, ja minä muistan aina sen, kun me silloin väittelimme Darfurissa, emme mitenkään kiivaasti, mutta kuitenkin, koska minulla oli se länsimainen näkemys Gaddafin pahuudesta ja sitten hän taas puolusteli, mitä kaikkea hyvää hän on maassa aikaansaanut: siellä oli lukutaito erittäin korkealla tasolla, afrikkalaisittain varmasti oli parhaimpia, ja naisten asemakaan ei ollut huono, ja sen näki myös ystäväni Muhammed Alin käytöksestä, miten hän puhui äidistään ja silloin tulevasta vaimostaan.

Sitten minä vielä haluaisin mainita näistä: Meidän pitää muistaa se, että me todellakin olemme asettaneet nämä meidän järjestömme tukalaan tilanteeseen. Sitä ei voi kiistää mitenkään, ja myöskin UN Women Suomessa, Suomen Unicefin taholta ja Suomen YK-lii-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

ton toiminnanjohtaja Helena Laukkokin ovat ihmetelleet kovasti sitä. Nimenomaan me toivoimme valiokunnassa sitä, että tätä olisi lievennetty edes, liennytetty jotenkin. Se tuntuu silleen hassulta, koska esimerkiksi jos ajattelee, miten Finnwatch toimii: Sehän tarkkailee sitä, että esimerkiksi yritykset toimisivat sosiaalisesti vastuullisesti, ja heillä on — miten nyt sanotaan, kun puhutaan, että työn pitää olla vaikuttavaa — oikein hyviä esimerkkejä siitä, mitä ne ovat saaneet aikaan: kun he ovat todenneet jossain, että on käytetty tietynlaisia vaikka lapsityövoimaa tai jotain muuta, ja ne asiat on nostettu esiin ja sitten se ongelma on poistettu, niin nämä ovat erittäin hyviä esimerkkejä siitä, että se toiminta on vaikuttavaa. Senkin tähden minä näkisin, että me olemme asettaneet ne äärimmäisen tukalaan tilanteeseen. Tämä oli keskustelussa tosiaan. Yhtä lailla kyllä jaan tämän ihmettelyn opposition edustajien kanssa siitä, miksi ulkoasiainvaliokunnalle, jonka yksi päätehtäviä ja teemoja on kehitysyhteistyö, ei sitten niin tullut painoarvoa tuolla.

Mutta haluan vielä myöskin sanoa sen, että ulkoasiainvaliokunta totesi, ettei Finnfundin toiminnan ja YK-järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen välillä ole minkäänlaista vastakkainasettelua (Puhemies koputtaa) vaan kumpikin tukevat kokonaisvaltaista pyrkimystä kestävään kehitykseen.

23.22 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Vielä haluan sitä erityisesti edustaja Kanervalle korostaa, että todellakin suomalaiset rauhanturvajoukot ja rauhanturvatehtävät ovat aivan ainutlaatuisia, arvostettuja, laadukkaita ja haluttuja. Siinä mielessä, kun ajatellaan meidän kehitysyhteistyötämme, niin me voimme puhua, että nämä tietyt asiat, joita Suomi tekee, Suomi tekee todella hyvin. Ehkä sen takia juuri sattuu se, että nyt tässä tehdään aika, tekisi mieli sanoa, vähän niin kuin hätiköiden todella isoja ratkaisuja. Tämä aikataulu, jolla näitä on toteutettu, on myös todella nopea, ja siinä ei ole enää kovinkaan paljon inhimillisyyttä.

Sen verran halusin, arvoisa puheenjohtaja, vielä tässä nostaa esille tämän Finnfundin ja meidän kehitysyhteistyömme tietyn eron, että kehitysyhteistyö menee suoraan sinne kipupisteeseen, rakentaa kouluja, päiväkoteja, on auttamassa, luomassa erilaista uutta mahdollisuutta, menee kaivamaan kaivoja, hoitaa orpolapsia, tekee tällaista. Finnfund on ihan jotain muuta. Jokainen voi käydä katsomassa heidän sivuiltaan. He perustavat yrityksiä esimerkiksi Kiinaan, maailman vahvimpaan talouteen. Kyllä se minussa herättää vähän kysymyksiä tällä hetkellä: bruttokansantuotteen kasvu 7 prosenttia vielä tänä vuonna ja sitä aikaisempina vuosina keskiarvo noin 10 prosenttia. He perustavat sijoitusyhtiöitä, he perustavat pankkeja, ja he tekevät jotain aivan muuta kuin mitä meidän kehitysyhteistyöjärjestömme tekevät. Sen takia tämä painopisteen siirtäminen nyt tästä kansalaisjärjestötoiminnasta rahoitustoimintaan on sellainen, että minä veikkaan, että ehkä kansanedustajat kaikki eivät ole ihan kartalla, miten iso tämä muutos oikeasti on.

Olen ollut itse mukana projekteissa, joissa rakennetaan Intiaan kaivoja. Se tapahtuu 10 000 eurolla, syntyy monta kaivoa. Orpokotityössä, jossa on 4 500 orpoa, niille rakennetaan koulut ja muuta. Siihen menee sitten joitakin kymmeniätuhansia euroja. Saadaan aikaan valtavaa kehitystä koko sillä alueella. Kun nyt näitä sitten miettii keskenään, että näiltä järjestöiltä viedään toimintaedellytykset, niin silloin me puhumme jostakin todella merkittävästä, radikaalista linjamuutoksesta, ja olisi hienoa ja toivon, vaikka tänään tämä ei tästä varmaankaan muutu miksikään, että tämä keskustelu voisi jatkua ja me voisimme myöhemmin, vaikka ensi vuonna, korjata sitten tämän suuren vääryyden ja virheen, mikä tässä on tapahtumassa.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

Vielä sen haluan sanoa, että tosiaan tässäkin nyt olisi pelkillä sisäisillä siirroilla, kohdentamalla eri tavalla, voitu pitää nämä ihmiset töissä ja sitten, jos on pakko leikata, niin antaa heille vähän aikaa sopeutua tähän, miten nämä leikkaukset tehdään. Minä toivon, että edustajat voisivat käydä katsomassa näitä Finnfundin sivuja, missä ovat nämä hankekuvaukset. Siellä on monia hyviä hankkeita, mutta lähinnä se on suomalaista vientituotetta ja vientitoimintaa.

Vielä tästä: Kun YK:n pääsihteeri Ban Ki-moon kävi täällä, hän ei varmaan ollut tietoinen, että Suomi leikkaa kahdeksalta YK-järjestöltä rahat pois. Kyllä minä mietin, mitä Suomen YK-suurlähettiläs mahtaa siellä illallisilla ja erilaisissa kekkereissä punastellen selittää, kun Suomi astuu paitsioon koko kansainvälisestä keskustelusta, missä me olemme olleet todella kuuluisia. Vaikka perussuomalaisista tuntuu, että on heille hyvin tärkeä asia, että tämä kehitys ja painopisteiden muutos tapahtuu, kyllä minä pohtisin tätä oikeudenmukaisuutta ja näitä sitoumuksia, joita me olemme tehneet kansainvälisesti.

23.27 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Pikkuisen lukuja tähän kehitysyhteistyöhön: Valtion kehitysyhteistyömenojen arvioidaan olevan 809,4 miljoonaa euroa vuonna 2016. Tämä on noin 0,8 prosenttia bruttokansantulosta. Luku oli 0,6 prosenttia vuonna 2014, eli ollaan samalla tasolla kuin Saksa. Varsinaisen kehitysyhteistyön momentille ehdotetaan yhteensä 498 miljoonaa euroa, joka on noin 300 miljoonaa euroa vähemmän kuin 2015. Suurimmat euromääräiset leikkaukset kohdistuvat monenkeskiseen yhteistyöhön. Painopiste ei siirry finanssisijoitusyhtiö Finnfundiin. Sille on ohjattu 140 miljoonaa euroa. Suomen humanitäärisen apuun esitetään kokonaisuuteen nähden pientä leikkausta, miinus 4,8 miljoonaa euroa, ja sen suhteellinen osuus kehitysyhteistyöbudjetistamme nousee.

23.28 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä kansanedustajan työ vie aina välillä eri puolille maailmaa, ja aina kun maailmalla ollaan, niin tulee sitten visiteerattua sikäläisessä Suomen edustustossa, oli se sitten konsulaatti tai suurlähetystö tai vastaava. Ja aika monesta paikasta on tullut sellainen viesti, että — ulkomailla olevat edustajamme ovat todenneet — olisi hyvä, jos Suomella olisi jonkinlainen stipendiaattijärjestelmä eli Suomen valtio valikoisi ja tukisi opiskelijoita, jotka tulisivat opiskelemaan Suomeen. Toki jokainenhan voi hakeutua Suomeen ja pyrkiä opiskelemaan, ja siihen on kanavia, mutta tarkoitan aivan erityistä menettelyä, jossa me suorittaisimme tietynlaista valintaa ja tällä tavoin toteuttaisimme myös ulkopolitiikkaa. Uskon, että tällaisen menettelyn kehittäminen myös Suomelle voisi johtaa siihen, että pitkällä aikavälillä maamme maine ja vaikutuskyky ulkomailla paranisi. Monet suurvallat, muut maat tätä paljon harrastavat, käsittääkseni Ruotsi myös.

Nyt kun tästä kehitysyhteistyöstä puhutaan, niin toisen kauden kansanedustajana voin todeta, että aina täällä ollaan sitä mieltä, etteivät ne rahat riitä, ja vähäinhän se määrä nyt valitettavasti on, joka ensi vuodelle budjetoidaan. Minusta, kun ollaan niukkojen resurssien kanssa tekemisissä, tulee miettiä tarkkaan, kuinka ne käytetään. Ja ainakin tuolla yritystoiminnassa on hyvin tapana se, että fokusoidaan todella tarkkaan ja keskitytään johonkin yhteen asiaan, joka osataan, ja tehdään se sitten mahdollisimman hyvin. Kyllä minusta tämä suomalainen koulutus on laadukasta. Erityisesti, kun seuraa tilannetta kehitysmaissa ja lukee eri raportteja, niin vaikuttamalla tyttöjen ja naisten lukutaitoon voitaisiin saada aikaan merkittäviä vaikutuksia. Ja näinpä esitänkin pohdittavaksi sitä vaihtoehtoa, että entis-

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

tä enemmän keskittäisimme kehitysyhteistyövarojamme siihen, että rakennetaan kouluja (Puhemies koputtaa) sillä painopisteellä, että naiset ja tytöt opetetaan lukemaan kautta maailman.

23.30 Jari Ronkainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tuosta kehitysavusta vielä sen veran, että oli pakko kaivaa tuo vajaa vuosi sitten Iltasanomissa ollut teksti. Ulkoasiainneuvos, eläkkeellä oleva suurlähettiläs Matti Kääriäinen kirjoitti kirjan tästä ja kritisoi siinä aika rajusti tätä tämänhetkistä systeemiä. Hän on siis työskennellyt yli 40 vuotta erilaisissa kehitysyhteistyötoimissa ulkoasiainministeriössä ja erilaisissa järjestöissä. Hän kertoo — tietysti tämä on hänen oma mielipiteensä, mutta minä nyt uskon vahvasti tuohon, noin kovalla kokemuksella — että hyötyjiä ovat lähinnä rikkaat auttajamaat ja kehitysmaiden eliitti. Hän kertoo myös sen, että tämä köyhyys ei ole muuttunut miksiäkään, että äärimmäinen köyhyys kehitysavun tärkeimmällä kohdealueella Saharan eteläpuoleisissa Afrikassa ei ole vähentynyt. Hän puhuu jopa, että köyhyys on lisääntynyt biljoonan dollarin avusta huolimatta. Eli siis Suomen osuus tästä biljoonasta dollarista on aika pieni. Minun mielestäni tuo Finnfund on ihan hyvä sinänsä, se koordinoi rahat ja samalla pystyy sitten tekemään myös vaikutusarvioita.

23.32 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kommenttina, että linjahan muuttuu silloin, kun vallanpitäjät muuttuvat. Sellaista se demokratia on.

Olen kuunnellut hieman kummissani tätä kehitysapuleikkauskeskustelua. Me emme voi parantaa koko maailmaa, jotain joudumme kuitenkin hylkäämään, kaikkia emme voi auttaa. Opposition huutokauppa tämän pääkohdan muutosesityksessä on hämmästyttävää. Kuka esittää 190 miljoonaa, kuka huutaa 330 miljoonaa, missä on raja? Jokainen ymmärtää, että jokainen miljoona on velkarahaa. Teemme varainsiirtoa omilta lapsiltamme ympäri maailmaa.

Opposition mielestä ei saisi säästää mistään, mutta toisella kädellä te ette esitä mitään alennusta maahanmuuton kustannuksiin, joita kasvatetaan pakon edessä sadoilla miljoonilla, kokonaisuudessaan ehkä yli miljardin. Samaan aikaan lisäisitte satoja miljoonia kehitysavun kustannuksiin, kun puhutte 0,7 prosentin tavoitteesta. Kuinka te kehtaatte? Onko tämä viesti, jonka haluatte viedä kansalle, joka joutuu tinkimään omastaan? Ne maksakoot, jotka haluavat, vapaaehtoisesti. Verovarot on tarkoitettu pääasiassa suomalaisille.

23.33 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Ronkainen kertoi tästä kirjasta. Toivottavasti hän luki myös sitten sen kritiikin, mitä sitä kirjaa kohtaan oli, ja kun tämä kirjoittaja on tietysti 40 vuoden urallaan ollut varmasti siinä alkuvaiheessa, niin näitä tarinoitahan on hyvin paljon. Mutta sen takia meidän kehitysyhteistyötä on vuosien varrella kehitetty, siitä on tehty erilaisia vaikutusarvioita hyvinkin paljon, on suunnattu ja kohdennettu sitä siten, että se nimenomaan kohdistuu sinne kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin. Se, että sitä tehdään paljon kansalaisjärjestöjen kanssa, on ollut siitä oikeastaan tae, ja se on myös lisännyt sen vaikuttavuutta, koska niin kuin tässä edellä on tullut esille, niin siellä kansalaisjärjestöt myös hyvin paljon vapaaehtoisesti tekevät ja näin lisäävät sitä panosta. Tässä valiokunnan lausunnossa todetaan, että väärinkäytösepäilyjen piirissä on ollut vuosittain noin 1—2 promillea varoista. Tämä on erittäin pieni osuus. Toki se pitää saada aivan nolleen, mutta hyvin harvassa missään toiminnassa päästään näin pieniin prosentteihin.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

23.34 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä kirja — tietysti on hänen oikeutensa kirjoittaa tämä kriittinen puheenvuoro, mutta kun me katsomme nyt YK:n tilastoja maailmanlaajuisesti, niin kyllähän maailman köyhyys on vähentynyt, ja se on kaikkien rikkaiden maiden ansiota, ja kyllä minä pidän ihmeellisenä sitä, jos Suomi ei kannata tätä kansainvälistä solidaarista vastuutaan. 0,7 prosenttia ei tätä maata vie konkurssiin, kyllä ne ovat ihan muut asiat, kun vievät. Ja vielä, puheenjohtaja, siitä, että kyllä tämä keskustelu tietenkin on tässä nyt ollut tärkeä. Sekin, että laitetaan vastakkain ikään kuin Suomen lapset ja kehitysmaiden lapset, on vähän huolestuttavaa. Kyllä meillä on kansakuntana, niin kuin kaikilla rikkailla mailla, tämä yhteinen vastuu maailman köyhyydestä.

23.36 Ilkka Kanerva kok: Puhemies! Meidän aikamme kukaties historiaan jäävin ilmiö saattaa olla se, että historiassa tullaan kirjoittamaan meidän ajastamme se yli muiden oleva totuus, että näinä vuosikymmeninä maailman absoluuttinen köyhyys on keventynyt yli miljardilla ihmisellä. Se voi olla sittenkin ihmiskunnan isossa kuvassa asia, johon huomio tulee kiinnittymään.

Minä haluaisin hyvän hallitusyhteistyön hengessä, sen nimissä, sanoa, että tämä hallituskokoonpano ei ole syy sille, miksi kehitysyhteistyömäärärahoissa on tapahtunut tällainen leikkaus, vaan syy on Suomen talouden tilanne. Suomella ei ole yksinkertaisesti ollut mahdollisuuksia ottaa lisää ulkomaista velkaa hoitaaksemme niitten sitoumusten mukaisia tavoitteita, joihin me olemme ilmoittaneet sitoutuvamme tavoitellessamme YK-tavoitteita, 0,7 prosentin bruttokansantuoteosuutta. Ja tämä on se hallituksen henki, joka on myöskin hallitusohjelmassa. Tiedän sen, koska olen ollut sitä itse kirjoittamassa, ja tiedän sen myöskin sitä kautta, että pääministeri Holkerin hallitus on ainoa Suomen historiassa, jolloin saavutimme 0,7 bruttokansantuoterajan.

23.37 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Pakko tässä, kun tämä Suomen velkataakka mainittiin ja kansan kärsimys, edustajalta kysyä, että mistä sinä luulet, että se kansa tällä hetkellä kärsii eniten: siitä budjettikirjasta löytyvästä velkasummasta vai niistä leikkauksista, joita tämä hallitus tällä hetkellä toteuttaa, mitä tulee lääke- ja matkakorvauksiin tai asiakaspalvelumaksujen korotuksiin tai sosiaaliturvaan tehtäviin heikennyksiin.

Sitten mielestäni tämä nykyinen turvapaikanhakijatilanne hyvin osoittaa sen, että ei ole mahdollista Suomen sulkeutua ja kuvitella, että meidän on täällä mahdollista tehdä politiikkaa, johon ei millään tavalla vaikuta se tilanne, mikä muissa maissa on, turvallisuustilanteen muuttuminen, ilmastonmuutos tai ympäristökatastrofit. Eli kyllä odottaisin myös perussuomalaisilta jonkunlaista linjausta nyt siitä, haluatteko auttaa ihmisiä paikan päällä vai haluatteko auttaa ihmisiä täällä Suomessa, vai onko kyse siitä, että ette halua auttaa ihmisiä lainkaan.

Sitten edustaja Kopralla vielä: Minusta nämä kehitysyhteistyöhön tehtävät leikkaukset osoittavat myös hyvin sen, että vaikka kannattaisikin säästöjä, on välillä tärkeää keskustella siitä, mikä on järkevää säästöpolitiikkaa, ja se, että tehdään näin mittavia leikkauksia näin nopeasti toteutettuina, ei mielestäni ole hyvää säästöpolitiikkaa. Se tarkoittaa sitä, että kehitysyhteistyöhankkeita joudutaan lopettamaan kesken. Se ei anna esimerkiksi kansalaisjärjestöille minkäänlaisia mahdollisuuksia varautua niihin määrärahojen vähentämisiin, mistä nyt ollaan päättämässä. Eli kyllä mielestäni tämä tapa, millä tätä politiikkaa toteutetaan, vaikuttaa siltä, että hallituksen sisällä tosiaankin on tällainen periaatteellinen kielteinen näkemys ylipäänsä kehitysyhteistyöstä.

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

23.39 Veera Ruoho ps: Arvoisa puhemies! Vastauksena edustaja Anderssonille: Jos haluaisin jotenkin kiteyttää, mikä on perussuomalaisten linjaus, niin ehkä se lyhyesti voisi olla niin, että perussuomalaiset eivät halua heittää rahaa Kankkulan kaivoon. Elikkä olemme aina peräänkuuluttaneet sitä, että kehitysavun pitää olla vaikuttavaa ja myöskin kestävästi vaikuttavaa, koska sitähan on tutkittu, että nimenomaan siinä tuloksellisuudessa on ollut sitä, että se ei ole ollut tarpeeksi kestävää. Itse asiassa siitäkin on tullut kritiikkiä, että näitä suomalaisia hankkeita ei ole niin hyvin evaluoitu, mutta siinähan on koko ajan parannusta tulossa.

Tilannehan täytyy ottaa semmoisena kuin se on, ja vaikka kyllä tosin Finnfundkin meidän asiantuntijakuulemisessa sanoi, että heille on pieni haaste se, että tosiaanakin tuli näin suuri korotus kerralla, niin täytyy nyt todellakin toivoa — ja sehan on kansainvälinen trendi — että etsitään erilaisia tapoja tehdä sitä apua siten, että se todellakin olisi vaikuttavaa. Todella jo aikoinaan Pariisin julistus tästä avun tehostamisesta ja sitten siihen liittyvä Accran toimenpideohjelmakin ovat tähän samaan ongelmaan pureutuneet. Niin kuin tässä edustaja Ronkainen jo aikaisemmin mainitsi, se on kyllä ihan totta, että sitä rahaa on mennyt tosiaan hukkaankin, ja sitähan me emme perussuomalaisina halua missään nimessä.

Vielä haluan sen sanoa, että odotukset ovat nyt korkealla siellä Finnfundin osalta, ja toivotaan todellakin, että sieltä näitten yritysten kautta tulisi työpaikkoja ja sitä kautta sitä todellista kestävää kehitystä.

23.41 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Aina kun kuulen tämän fraasin, että olemme vastuussa jostain asioista, niin esitän kysymyksen: vastuussa kenelle, ja vastuussa miksi? Eli mikä on meidän vastuamme jollekin muulle kuin Suomen kansalle, joka on meidät tänne valinnut? Haluaisin tietää sen. Aina kun kuulen tämän argumentin, kysyn tämän kysymyksen, mutta en koskaan ole saanut vastausta. Ehkä nyt saan.

Kysyn: olemmeko niinkään rikas maa? Meillä on alijäämä budjetissa monta vuotta peräjälkeen, velkataakka 100 miljardia piakkoin jollei nyt. Olemmeko me rikas maa? Me otamme koko ajan kehitysapuakin velaksi, on otettu jo lukuisia miljardeja menneinä vuosina ja otetaan lisää tänäkin vuonna. Turvapaikkakriisi on erittäin huono argumentti tässä kehitysapuasiassa. Se on käynnistynyt jo paljon aikaisemmin kuin nämä leikkaukset tulevat toteutumaan. Leikkauksethan lyödään lukkoon vasta huomenna aamulla, ja turvapaikkakriisi on jo eskaloitunut paljon aikaisemmin.

Opposition korkein tarjous tästä kehitysavun lisäyksestä on noin kaksinkertainen verrattuna tähän paljon puhuttuun eläkeläisten asumistuen muutokseen. On ihan turha väittää, ettei näitä asioita voi rinnastaa, koska ne ovat samassa budjetissa. Suomessa on vain yksi verottaja, on vain yksi budjetti. Jos joku pystyy kertomaan siitä toisesta budjetista, mistä sitä rahaa voidaan ottaa, niin kertokoon. Minä olen kuullut vain yhdestä.

23.42 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Siitä, että perussuomalaiset eivät tahdo auttaa ketään: Kyllä me tahdomme auttaa, ei se ole siitä kiinni. (Li Andersson: Mistä?) Muun muassa kehitysavussa olen ollut siellä tekemässä ja en pyytänyt kopeekan kopeekkaa, mutta se meni niin kuin Kankkulan kaivoon. Laitettiin Nicaraguaan sahoja. Ne maksettiin täältä Suomesta, vietiin sinne viidakkoon, muistaakseni kuusi kappaletta. Minä kävin ne kunnostamassa, ohjasin pikkuisen laittamista siinä ja näin. Kun minä läksin pois sieltä, ei sitä loppuun asti, maaliin asti hoidettu: ne jäivät sinne ruostumaan. Sitten kiillotetaan täällä omaa kilpeä, että kehitysapua on tehty, mutta se ei ole auttanut ketään. Ne ovat

Budjetin alikohta PTK 83/2015 vp

siellä vieläkin. Rahat menivät hukkaan. Ei tämmöistä kehitysapua, emme me lähde tämmöiseen mukaan, vaan me haluamme, että siitä tulee tuloksia. Jos minä olisin saanut kordinoida sen asian, siitä olisi ehkä jotakin hedelmää tullut, mutta nämä nyt ovat tämmöisiä poliittisia päätöksiä, ja niillä voi tehdä itse kukin mitä tahtoo.

23.43 Antero Laukkanen kd (varsinainen puheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Edustaja Mäkelälle: Suomessa on monenlaisia kansalaisia. Osa suomalaisista ei halua tehdä kehitysyhteistyötä, ja he varmaankin äänestävät edustaja Mäkelää. Mutta minun äänestäjäni haluavat tehdä kehitysyhteistyötä, ja he äänestävät minua, ja näille Suomen kansalaisille minä olen vastuussa. Kyllä tämä on hyvin yksinkertaista. Nyt tämä varmaan avautui sitten kerralla, että Suomi on tällainen erikoinen maa, täällä on monenlaisia ihmisiä.

Yleiskeskustelu päättyi ja pääluokan käsittely keskeytettiin.